

Praktisk vägledning från Easo: Berättigande till internationellt skydd

Praktiska vägledningar från Easo

2018

Varken Europeiska stödkontoret för asylfrågor eller någon person som agerar på Europeiska stödkontorets för asylfrågor vägnar är ansvarigt för hur nedanstående uppgifter används.

Luxemburg: Europeiska unionens publikationsbyrå, 2019

© Europeiska stödkontoret för asylfrågor, 2019

Kopiering tillåten med angivande av källan.

För vidareutnyttjande eller kopiering av fotografier eller annat material som inte omfattas av Europeiska stödkontorets för asylfrågor upphovsrätt måste tillstånd begäras direkt från upphovsrättsinnehavaren.

Print ISBN 978-92-9476-158-3 doi:10.2847/0373 BZ-02-18-902-SV-C
PDF ISBN 978-92-9476-122-4 doi:10.2847/568187 BZ-02-18-902-SV-N

Praktisk vägledning från Easo: Berättigande till internationellt skydd

Praktiska vägledningar från Easo

Innehåll

Förklaringar	5
Introduktion till <i>Praktisk vägledning från Easo: Berättigande till internationellt skydd</i>	5
CHECKLISTOR	7
VÄGLEDNING	10
Allmänna principer	11
Rättslig ram: Genèvekonventionen och skyddsgrundsdirektivet	11
Personliga omständigheter	12
Beslutsprocess	12
”Utanför ursprungslandet”: personligt och territoriellt tillämpningsområde	13
Tredjelandetsmedborgare	13
Statslös person	13
Vikten av att fastställa ursprungslandet	14
Utanför ursprungslandet	15
Flyktingstatus: Välgrundad fruktan för förföljelse	16
Förföljelse	16
1. Utgör handlingen en tillräckligt allvarlig kränkning av mänskliga rättigheter i form av något av följande?	17
2. Utgör handlingen en kränkning av en oinskränkbar mänsklig rättighet eller en tillräckligt allvarlig kränkning av en annan grundläggande mänsklig rättighet?	19
3. Kan behandlingen anses vara en ackumulation av olika åtgärder, vars följder påverkar den sökande på ett liknande sätt?	20
Välgrundad fruktan	20
Flyktingstatus: Skäl till förföljelsen	22
Ras	22
Religion	22
Nationalitet	23
Tillhörighet till en viss samhällsgrupp	23
Gemensam egenskap	23
Uppfattning om särskild identitet	24
Politisk åskådning	25
Samband (på grund av)	25
Subsidiärt skydd	27
Verklig risk	27
Allvarlig skada	27
Dödsstraff eller avrättning	27
Tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning	28
Tortyr	28
Omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning	29
Allvarligt och personligt hot mot en civilpersons liv eller lem på grund av urskillningslöst våld i situationer av internationell eller intern väpnad konflikt	30
Internationell eller intern väpnad konflikt	30
Civilperson	31
Urskillningslöst våld	31
Allvarligt och personligt hot	32
Liv eller lem	32
Samband (på grund av)	33

Internationellt skyddsbehov "sur place"	34
Aktörer som utövar förföljelse eller tillfogar allvarlig skada	35
Skydd i ursprungslandet	36
Aktörer som ger skydd	36
Skyddets beskaffenhet.....	37
Effektivitet	38
Inte av tillfällig natur	38
Tillgänglighet	38
Internt skyddsalternativ	39
Säkerhet i en del av ursprungslandet	39
Tillgång till en del av ursprungslandet.....	40
Rimlighet för den sökande att bosätta sig i en del av ursprungslandet	40
Ovilja att utnyttja skyddet i ursprungslandet	41
FLÖDESCHEMAN	42
REFERENSER	50
Användbara länkar	51
Andra källor	51
Rättsliga referenser och relevant rättspraxis	51
Allmänna principer.....	51
Personligt och territoriellt tillämpningsområde.....	52
Flyktingstatus: välgrundad fruktan för förföljelse	52
Skäl till förföljelsen: ras	53
Skäl till förföljelsen: religion.....	54
Skäl till förföljelsen: nationalitet.....	54
Skäl till förföljelsen: tillhörighet till viss samhällsgrupp	54
Skäl till förföljelsen: politisk åskådning	55
Samband (på grund av)	55
Subsidiärt skydd: verklig risk för allvarlig skada.....	55
Subsidiärt skydd: dödsstraff eller avrättning.....	56
Subsidiärt skydd: tortyr och omänsklig eller förnedrande bestraffning eller behandling	56
Subsidiärt skydd: allvarligt och personligt hot mot en civilpersons liv eller lem på grund av urskillningslöst våld i situationer av internationell eller intern väpnad konflikt	57
Internationellt skyddsbehov "sur place"	57
Aktörer som utövar förföljelse eller tillfogar allvarlig skada	57
Aktörer som ger skydd och skyddets beskaffenhet	58
Internt skyddsalternativ	58

Förklaringar

- ✓ **Asylprocedurdirektivet** – Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd.
- ✓ **EU-domstolen** – Europeiska unionens domstol.
- ✓ **Europakonventionen** – Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna.
- ✓ **Europadomstolen** – Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna.
- ✓ **Genèvekonventionen** – 1951 års Genèvekonvention och 1967 års protokoll angående flyktingars rättsliga ställning.
- ✓ **ICJ** – Internationella domstolen (*International Court of Justice*).
- ✓ **Skyddsgrundsdirektivet** – Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet.

Introduktion till *Praktisk vägledning från Easo: Berättigande till internationellt skydd*

Varför har denna praktiska vägledning skapats? *Praktisk vägledning från Easo: Berättigande till internationellt skydd* är avsedd att fungera som ett praktiskt verktyg för handläggare i och utanför Europeiska unionen i deras dagliga arbete.

Syftet med denna praktiska vägledning är att vara till hjälp vid objektiv och opartisk granskning av varje enskild ansökan om internationellt skydd och att bidra till att samma rättsliga kriterier och gemensamma standarder tillämpas vid beslut om vem som är berättigad till internationellt skydd.

Utgångspunkten för denna vägledning är de rättsliga bestämmelserna i 1951 års Genèvekonvention och skyddsgrundsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet). Vägledningen går ett steg längre och omvandlar dessa rättsliga krav till en vägledning för rättstillämpare.

Vad omfattar denna praktiska vägledning? Denna vägledning är inriktad på vem som är berättigad till internationellt skydd och hänvisar både till flyktingstatus och subsidiärt skydd. Begreppet "berättigande" föredras för att terminologin ska vara enhetlig med den som används i skyddsgrundsdirektivet. Detta begrepp ska betraktas som likvärdigt med termer som "beviljande" och "inkludering", som används i andra relevanta publikationer från Easo.

Vägledningen har utvecklats inom ramen för pågående förhandlingar om ett förslag till förordning om berättigande. Innehållet bygger dock på och hänvisar till bestämmelserna i det gällande skyddsgrundsdirektivet. Användaren bör hela tiden läsa vägledningen i relation till och vara informerad om motsvarande bestämmelser i respektive gällande rättsliga instrument.

Vägledningen utreder de rättsliga krav som finns för berättigande till internationellt skydd, men tar inte upp frågor som rör faktisk analys och bedömning. För vägledning i dessa frågor bör användaren se *EASO Practical Guide: Personal Interview* (Praktisk vägledning från Easo: Personlig intervju) och framför allt *EASO Practical Guide: Evidence Assessment* (Praktisk vägledning från Easo: Bevisprövning).

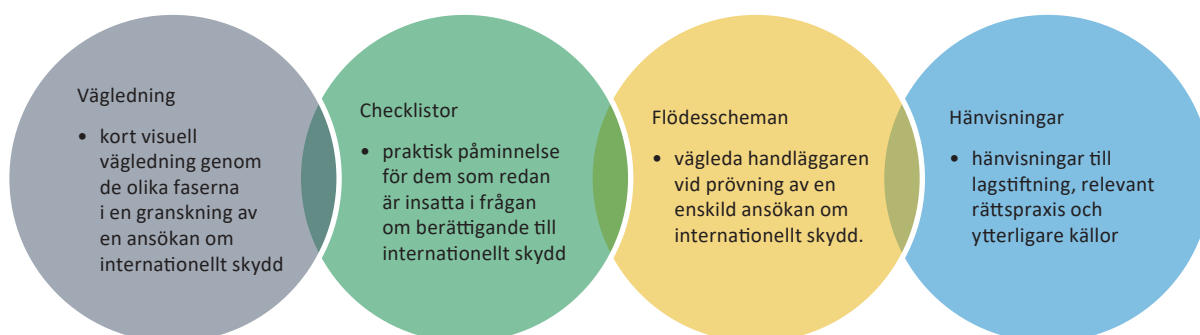
Vägledningen belyser inte frågan om undantag av personer som inte ska anses berättigade till internationellt skydd. Handledning i detta avseende finns i *EASO Practical Guide: Exclusion* (Praktisk vägledning från Easo:

Undantag). Undantag och flyktingstatuskydd enligt artikel 1D i Genèvekonventionen och artikel 12.1 i skyddsgrundsdirektivet tas inte heller upp utförligt i denna vägledning.

Vem ska använda denna praktiska vägledning? Denna vägledning är främst avsedd för handläggare, intervjuare och beslutsfattare vid nationella beslutande myndigheter. Den kan även fungera som ett användbart verktyg för politiker, kvalitetshandläggare och rättsliga rådgivare samt övriga personer som är intresserade av frågan om vem som är berättigad till internationellt skydd inom EU.

Vägledningen syftar till att tillgodose behoven hos handläggare med olika grad av erfarenhet, från nya handläggare till handläggare med flera års erfarenhet. De olika delarna och innehållet kan användas på skilda sätt, beroende på användarens behov.

Hur ska denna praktiska vägledning användas? Denna praktiska vägledning är uppbyggd i fyra delar som kan användas oberoende av varandra eller på ett sammanhållet sätt.

Utöver den strukturerade information som ges kan vägledningen ses som ett verktyg för självutvärdering. Den kan också användas som ett verktyg för kvalitetskontroll och/eller handledning.

Hur har denna praktiska vägledning utvecklats? Vägledningen har tagits fram av experter från EU+-stater med värdefulla bidrag från Europeiska kommissionen och FN:s flyktingkommissariat (UNHCR). Utformningen har underlättats och samordnats av Easo. Innan vägledningen färdigställdes skedde även samråd med alla EU+-stater.

Hur förhåller sig denna praktiska vägledning till nationell lagstiftning och praxis? Detta dokument är ett verktyg för att skapa samstämmighet, som återspeglar de gemensamma standarderna och ger ett visst utrymme för nationella variationer beträffande lagstiftning, vägledning och praxis.

Varje nationell myndighet kan inkludera relevant lagstiftning och rådgivning i den här praktiska vägledningen i de därför avsedda utrymmena, för att ge handläggarna en samlad vägledning om berättigande till internationellt skydd.

Hur förhåller sig denna praktiska vägledning till övriga stödverktyg från Easo? Easos uppdrag är att stödja medlemsstaterna genom bland annat gemensam utbildning, jämn kvalitet och samlad information om ursprungsländer. Precis som alla övriga stödverktyg från Easo är *Praktisk vägledning från Easo: Berättigande till internationellt skydd* baserad på standarderna i det gemensamma europeiska asylsystemet (Ceas). Vägledningen bygger på samma ramverk och bör betraktas som ett komplement till Easos övriga tillgängliga verktyg. Dess överensstämmelse med dessa verktyg har varit en huvudsaklig faktor, framför allt beträffande de nära kopplade modulerna inom Easos utbildningsplan för inklusion och avancerad inklusion. *Qualification for international protection (Directive 2011/95/EU) – A judicial analysis* (Berättigande till internationellt skydd [direktiv 2011/95/EU] – En rättslig analys) (producerad av IARLJ-Europe enligt avtal med Easo) har också varit en värdefull källa till att utveckla detta verktyg.

Detta är en praktisk vägledning som har utvecklats inom ramen för Easos kvalitetsmatris och bör användas i kombination med andra tillgängliga praktiska verktyg: <https://www.easo.europa.eu/practical-tools>.

CHECKLISTOR

- ▶ *Praktisk påminnelse för dem som redan är förtrogna med frågan om berättigande till internationellt skydd.*
- ▶ *Använd hyperlänkarna för att få ytterligare vägledning i en särskild fråga.*

Allmänna principer

- Tillämpa de rättsliga bestämmelserna på godtagna fakta och resultaten av riskbedömningen.
- Kom ihåg att berättigande till flyktingstatus alltid bör utredas först.
- Kom ihåg att skyddsbehov även kan uppstå på plats (*sur place*).
- Gör en objektiv och opartisk granskning av varje enskilt fall.

”Utanför ursprungslandet”: personligt och territoriellt tillämpningsområde

- Fastställ i vilket land den sökande är medborgare eller tidigare har haft sin stadigvarande bosättning.

Flyktingstatus: Välgrundad fruktan för förföljelse

Förföljelse

Bedöm om en särskild behandling utgör förföljelse genom att beakta följande:

- Utgör handlingen en tillräckligt allvarlig kränkning av mänskliga rättigheter i form av någon av de handlingar som bland annat nämns i artikel 9.2 i skyddsgrundsdirektivet?
- Utgör handlingen en kränkning av en oinskränkbar mänsklig rättighet eller en tillräckligt allvarlig kränkning av en annan grundläggande mänsklig rättighet?
- Kan behandlingen anses vara en ackumulation av olika åtgärder, vars följder påverkar den sökande på ett liknande sätt?

Välgrundad fruktan

- Bedöm om den sökande har en välgrundad fruktan.
 - Beakta alla fakta som har godtagits och fastställ om det har förekommit tidigare förföljelse eller hot om detta.
 - Om tillämpligt enligt nationell praxis, beakta om den tidigare förföljelsen har varit av sådan ohygglig karaktär att skadan anses vara bestående, även om förföljelsen inte upprepas.
 - Analysera om gränsen för ”välgrundad (fruktan)” är uppnådd (rimlig sannolikhet).

Flyktingstatus: Skäl till förföljelsen

Undersök om förföljelsen som den sökande fruktar är kopplad till ett av följande (faktiska eller tillskrivna) skäl:

☐ Ras	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hudfärg. ▪ Härkomst. ▪ Tillhörighet till en viss etnisk grupp.
☐ Religion	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Teistiska, icke-teistiska och ateistiska trosuppfattningar. ▪ Deltagande i eller avstående från deltagande i formella privata eller offentliga gudstjänster, enskilt eller tillsammans med andra. ▪ Deltagande i eller avstående från deltagande i andra religiösa handlingar eller åsiktsyttringar. ▪ Deltagande i eller avstående från deltagande i former av personligt eller gemensamt handlande grundat på eller påbjudet genom någon trosriktning.
☐ Nationalitet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Medborgarskap eller avsaknad av medborgarskap. ▪ Kulturell identitet. ▪ Etnisk identitet. ▪ Språklig identitet. ▪ Gemensamt geografiskt ursprung eller politisk bakgrund. ▪ Förbindelser med befolkningen i en annan stat.

Flyktingstatus: Skäl till förföljelsen

☐ Tillhörighet till en viss samhällsgrupp	▪ Har eller uppfattas ha gemensamma egenskaper, och ▪ har eller uppfattas ha en viss identitet.
☐ Politisk åskådning	▪ Har en åsikt, tanke eller tro i en fråga som rör de potentiella aktörer som utövar förföljelse och deras politik eller metoder, oavsett om sökanden har handlat i enlighet med denna åsikt, tanke eller tro.
☐ Bekräfta att det finns ett samband mellan (de faktiska eller tillskrivna) egenskaperna och den fruktade förföljelsen.	

Subsidiärt skydd

Verklig risk

- Beakta alla fakta som har godtagits och fastställ om det har förekommit tidigare allvarlig skada eller hot om detta.
- Om tillämpligt enligt nationell praxis, beakta om den tidigare allvarliga skadan har varit av sådan ohygglig karaktär att skadan anses vara bestående, även om den inte upprepas.
- Analysera om gränsen för "verklig risk" är uppnådd (rimlig sannolikhet).

Allvarlig skada

Bedöm om det finns en verklig risk för följande:

- Dödsstraff eller avrättning.
- Tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning av en sökande i ursprungslandet.
- Ett allvarligt och personligt hot mot en civilpersons liv eller lem på grund av urskillningslöst våld i situationer av internationell eller intern väpnad konflikt.

Aktörer som utövar förföljelse eller tillfogar allvarlig skada

- Fastställ vilken aktör som utövar förföljelse eller tillfogar allvarlig skada.

Skydd i ursprungslandet

Aktörer som ger skydd

- Fastställ vilken av följande aktörer som potentiellt kan ge skydd:
 - Staten.
 - Parter eller organisationer, inklusive internationella organisationer, som kontrollerar staten eller en betydande del av statens territorium.

Fastställ om denna aktör är

- **kapabel** att ge skydd som är
 - effektivt
 - av en icke-tillfällig natur
 - tillgängligt
- **villig** att ge sådant skydd till den sökande

Internt skyddsalternativ

- Beakta om det finns någon särskild del av ursprungslandet där den sökande inte har någon välgrundad fruktan för att bli förföljd och inte utsätts för en verklig risk för att lida allvarlig skada eller har tillgång till skydd mot förföljelse och allvarlig skada.
 - **Analysera** om denna del av landet är
 - säker
 - tillgänglig
 - en rimlig plats för bosättning av den sökande

VÄGLEDNING

- ▶ *Kort visuell vägledning genom de olika faserna i en granskning av en ansökan om internationellt skydd.*
- ▶ *Använd de tomma fälten för att lägga till hänvisningar till nationell lagstiftning, vägledning och praxis.*

Allmänna principer [\[tillbaka till checklisten\]](#)

Rättslig ram: Genèvekonventionen och skyddsgrundsdirektivet

Det bör understrykas att internationellt skydd endast kan tas i beaktande om det saknas skydd i ursprungslandet. Detta är således ett substitut för nationellt skydd.

1951 års Genèvekonvention angående flyktingars rättsliga ställning och 1967 års protokoll till denna är de grundläggande internationella rättsliga instrumenten på området internationellt skydd, särskilt vad gäller flyktingstatus och principen om "non-refoulement". Till följd av detta och genom antagandet av skyddsgrundsdirektivet har ett nytt slags skydd, subsidiärt skydd, införts i EU. Skyddsgrundsdirektivet föreskriver de rättsliga kriterierna för att bli berättigad till subsidiärt skydd och utvecklar kriterierna för flyktingstatus ytterligare. Med hänsyn till de senare bör genomförandet av bestämmelserna i skyddsgrundsdirektivet bygga på en fullständig och inkluderande tillämpning av Genèvekonventionen.

Flyktingstatus och subsidiärt skydd i enlighet med skyddsgrundsdirektivet:

Flykting:

en tredjelandsmedborgare eller en statslös person som med anledning av välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, religion, nationalitet, politisk åskådning eller tillhörighet till viss samhällsgrupp befinner sig utanför det land där han eller hon tidigare hade sin vanliga vistelseort och som inte kan, eller på grund av sin fruktan inte vill begagna sig av det landets skydd, eller befinner sig utanför det land där han eller hon tidigare hade sin vanliga vistelseort och som inte kan eller inte vill återvända dit och som inte omfattas av artikel 12 (undantag).

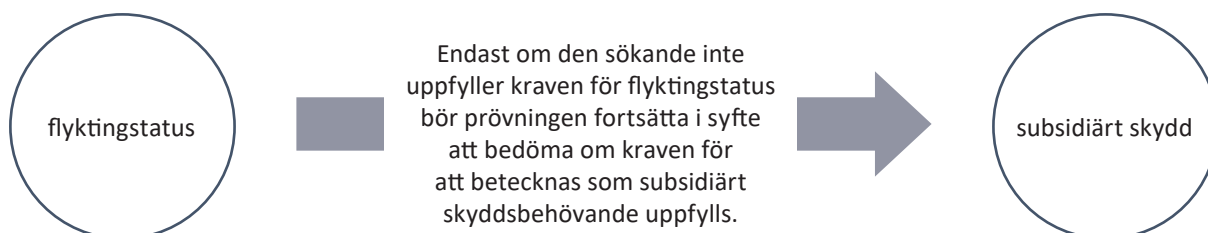
- artikel 2 d i skyddsgrundsdirektivet

Person som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande:

en tredjelandsmedborgare eller statslös person som inte uppfyller kraven för att betecknas som flykting men där det finns välgrundad anledning att förmoda att den berörda personen, om han eller hon återsänds till sitt ursprungsland, eller, i fråga om en statslös person, till det land där han eller hon tidigare hade sin vanliga vistelseort, skulle utsättas för en verklig risk att lida allvarlig skada enligt artikel 15 (dödsstraff eller avrättning, tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, allvarligt och personligt hot mot en civilpersons liv eller lem på grund av urskillningslöst våld i situationer av internationell eller intern väpnad konflikt), och som inte omfattas av artikel 17.1 och 17.2 (undantag) och som inte kan, eller på grund av en sådan risk inte vill begagna sig av det landets skydd.

- artikel 2 f i skyddsgrundsdirektivet

Berättigande till flyktingstatus bör alltid undersökas först. [\[tillbaka till checklisten\]](#)

Personliga omständigheter [\[tillbaka till checklistan\]](#)

Skyddsgrundsdirektivet

Artikel 4

Ansökningar om internationellt skydd bör alltid granskas och beslut bör alltid fattas objektivt och opartiskt i varje enskilt fall.

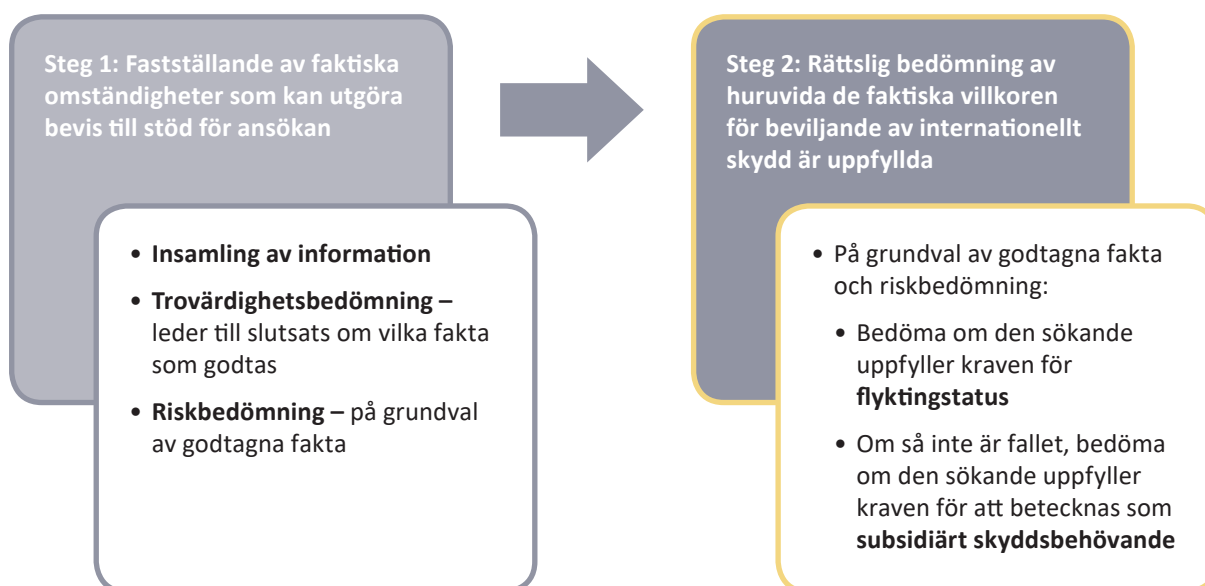
En analys från fall till fall bör innehålla följande delar:

- Alla relevanta faktorer som rör ursprungslandet vid tidpunkten för beslutet om ansökan.
- De handlingar och hot som den sökande har blivit eller kan bli utsatt för.
- Den sökandes personliga situation, med faktorer som bakgrund, kön och ålder.
- Tillgänglighet och tillträde till skydd i ursprungslandet.

Skyddsbehovet måste först bedömas med hänsyn till det område där den sökande hör hemma i ursprungslandet. Detta område i ursprungslandet kartläggs på grundval av hur starka band den sökande har till ett visst område i landet. Detta område kan vara en födelseort eller uppväxtort eller ett annat område där den sökande har varit bosatt och levt och därför har en nära koppling till.

Beslutsprocess [\[tillbaka till checklistan\]](#)

Beslutsprocessen kan åskådliggöras som en process i två steg: bevisprövning (fastställande av fakta) och rättslig bedömning (tillämpning av lagstiftning). Efter att de faktiska omständigheterna har fastställts (se [EASO Practical Guide: Evidence Assessment](#)), ska handläggaren bedöma om de faktiska villkor som fastställs i skyddsgrundsdirektivet för att bevilja internationellt skydd är uppfyllda. Denna praktiska vägledning är inriktad på det andra steget:

Steg i beslutsprocessen, i enlighet med EU-domstolens dom *MM* (mål C-277/11)

Steg 1 bör leda till en tydlig uppfattning om vilka materiella fakta som godtas (trovärdighetsbedömning) och på grundval av dessa bedöma graden av sannolikhet för den sökande att utsättas för behandling som kan innebära förföljelse eller allvarlig skada (riskbedömning).

I **steg 2** bör handläggaren tillämpa respektive rättsliga bestämmelser på godtagna materiella fakta och på riskbedömningen i enlighet med denna vägledning.

”Utanför ursprungslandet”: personligt och territoriellt tillämpningsområde [\[tillbaka till checklisten\]](#)

Personligt tillämpningsområde

- Enligt definitionerna av termerna ”flykting” och ”person som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande” är det personliga tillämpningsområdet begränsat till **tredjelandsmedborgare eller statslösa personer**.

Territoriellt tillämpningsområde

- ”Ursprungsland” avser det land eller de länder där en person är medborgare eller, i fråga om statslösa personer, det land där han eller hon tidigare hade sin vanliga vistelseort. Personen bör befinna sig **utanför ursprungslandet**.

Tredjelandsmedborgare

Hänvisningen till ”tredjelandsmedborgare” inbegriper medborgare i EU-medlemsstater som inte faller inom tillämpningsområdet för skyddsgrundsdirektivet.

Det bör tydliggöras att alla har rätt att ansöka om internationellt skydd. Men i enlighet med protokoll (nr 24) om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater, som ingår i den konsoliderade versionen av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, och ”med beaktande av den skyddsnivå som Europeiska unionens medlemsstater erbjuder såvitt avser de grundläggande rättigheterna och friheterna ska medlemsstaterna betraktas som säkra ursprungsländer i förhållande till varandra för alla rättsliga och praktiska syften som har samband med asylärenden”.

Beakta särskilt

Granskning av ansökningar från medborgare i EU-medlemsstater: Även om detta sällan händer i praktiken fastställer protokollet att ansökningar från medborgare i EU-medlemsstaterna får ”beaktas eller förklaras tillåtna att behandlas av en annan medlemsstat” under särskilda omständigheter. Se fullständig text [här](#).

Statslösa personer som tidigare varit bosatta i en annan EU-medlemsstat: Det bör påpekas att statslösa personer som (tidigare) varit bosatta i en EU-medlemsstat inte är inkluderade i tillämpningsområdet för protokoll nr 24.

Statslös person

I konventionen angående statslösa personers rättsliga ställning definieras ”statslös person” som ”den som ej av någon stat med tillämpning av dess lagstiftning anses såsom dess medborgare”. De principer som gäller för att fastställa statslöshet ska härledas från internationell lagstiftning.

Det skydd som ges till statslösa personer i enlighet med skyddsgrundsdirektivet är detsamma som till tredjelandsmedborgare.

Beakta särskilt

Artikel 1D i Genèvekonventionen och artikel 12.1 i skyddsgrundsdirektivet, som handlar om skydd eller bistånd från andra organ eller kontor inom Förenta nationerna än UNHCR, kan vara relevant att beakta.

Om sådant skydd eller bistånd av något skäl har upphört, utan att de berörda personernas ställning har fastställts slutgiltigt i enlighet med de relevanta resolutioner som antagits av FN:s generalförsamling, ska dessa personer automatiskt komma i åtnjutande av förmånerna i skyddsgrundsdirektivet.

Enligt vissa nationella rättsliga ramar kan enskilda även få skydd enbart på grund av att de är statslösa.

Nationell lagstiftning och praxis

Vikten av att fastställa ursprungslandet [\[tillbaka till checklisten\]](#)

Det är av avgörande betydelse att fastställa i vilket land den sökande är medborgare eller tidigare har haft sin stadigvarande bosättning.

I många fall står den sökandes ursprungsland utom all diskussion, men i andra fall kan denna fråga utgöra kärnan i granskningen. I detta avseende kan handläggaren beakta följande aspekter:

- Varje stat bestämmer vem dess medborgare är enligt sin egen lagstiftning.
- Att fastställa medborgarskap handlar dock inte endast om att hänvisa till den nationella lagstiftningen om medborgarskap i det relevanta ursprungslandet.
- Man bör titta på information om ursprungslandet både när det gäller lagstiftning och praxis.

Land där
den sökande
är medborgare

- När det har konstaterats att den som ansöker om internationellt skydd är statslös måste det fastställas i vilket land den sökande tidigare hade sin vanliga vistelseort.
- "Hemvist" innebär att personen har varit bosatt i landet, antingen lagligt eller olagligt.
- Bedömningen bör ta hänsyn till hur länge vistelsen i landet varat, hur nyligen den ägde rum samt personens anknytning till landet.
- En statslös person kan ha haft sin tidigare hemvist i fler än ett land.

Land där
den sökande
haft sin hemvist

Beakta särskilt

Dubbelt eller flerfaldigt medborgarskap: Vid dubbelt eller flerfaldigt medborgarskap måste en bedömning göras om den sökande kan skyddas av något av länderna han/hon är medborgare i. Om det ges skydd för den sökande i något av dessa länder ska vederbörande inte anses vara i behov av internationellt skydd.

Medborgare som är bosatta i ett annat land: En annan möjlighet är att en sökande har medborgarskap i ett visst land men har varit bosatt i ett annat land under en längre tid. I sådana fall bör handläggaren bedöma om den sökande är berättigad till skydd i egenskap av flykting eller är i behov av subsidiärt skydd med hänsyn till medborgarlandet.

Det faktum att den sökande har varit bosatt på annan ort kan dock vara relevant om tillämpning av konceptet med ett säkert tredjeland beaktas.

Avsägelse av medborgarskap: Om den sökande uppger att han eller hon har av sagt sig sitt medborgarskap bör handläggaren bedöma vilka regler som gäller för avsägelsen av medborgarskapet i det berörda landet och om den sökandes handlingar har kunnat leda till att medborgarskapet faktiskt har förlorats. I det senare fallet, och om den sökande inte har något annat medborgarskap, bör vederbörande betraktas som en statslös person.

Utanför ursprungslandet

”Utanför ursprungslandet” är ett rent fysiskt kriterium för icke-närvaro.

I direktiv 2013/32/EU om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd (asylprocedurdirektivet) anges vidare att dess bestämmelser är tillämpliga ”på ansökningar om internationellt skydd som lämnas in på medlemsstaternas territorium, inbegripet vid gränsen, i deras territorialvatten eller i deras transitzoner”.

Detta medför att exempelvis en person som ansöker om skydd vid en utländsk ambassad, samtidigt som han eller hon fortfarande befinner sig i sitt ursprungsland, inte faller inom ramen för det territoriella tillämpningsområdet för skyddsgrundsdirektivet och asylprocedurdirektivet.

Flyktingstatus: Välgrundad fruktan för förföljelse [\[tillbaka till checklisten\]](#)

Förföljelse

Genèvekonventionen	Skyddsgrundsdirektivet	Nationell lagstiftning
Artikel 1A.2	Artikel 9 Artikel 4.4	

”Förföljelse” definieras inte i Genèvekonventionen. Begreppet är flexibelt, anpassningsbart och tillräckligt öppet för att återspegla de ständigt föränderliga formerna av förföljelse.

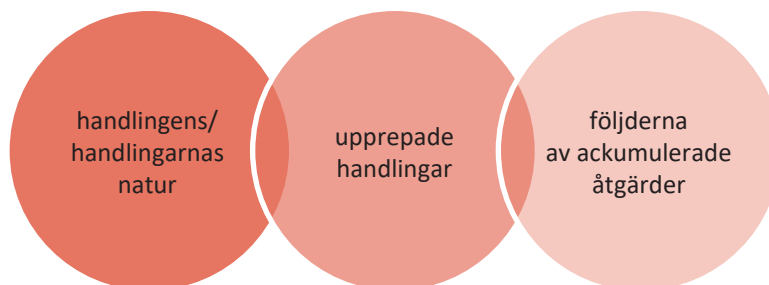
För att kunna betraktas som förföljelse i den mening som avses i skyddsgrundsdirektivet måste en handling vara:

a) **Tillräckligt allvarlig** till sin natur eller på grund av sin upprepning innebära en **allvarlig överträdelse av de grundläggande mänskliga rättigheterna**, särskilt de rättigheter från vilka det inte går att göra undantag enligt artikel 15.2 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna

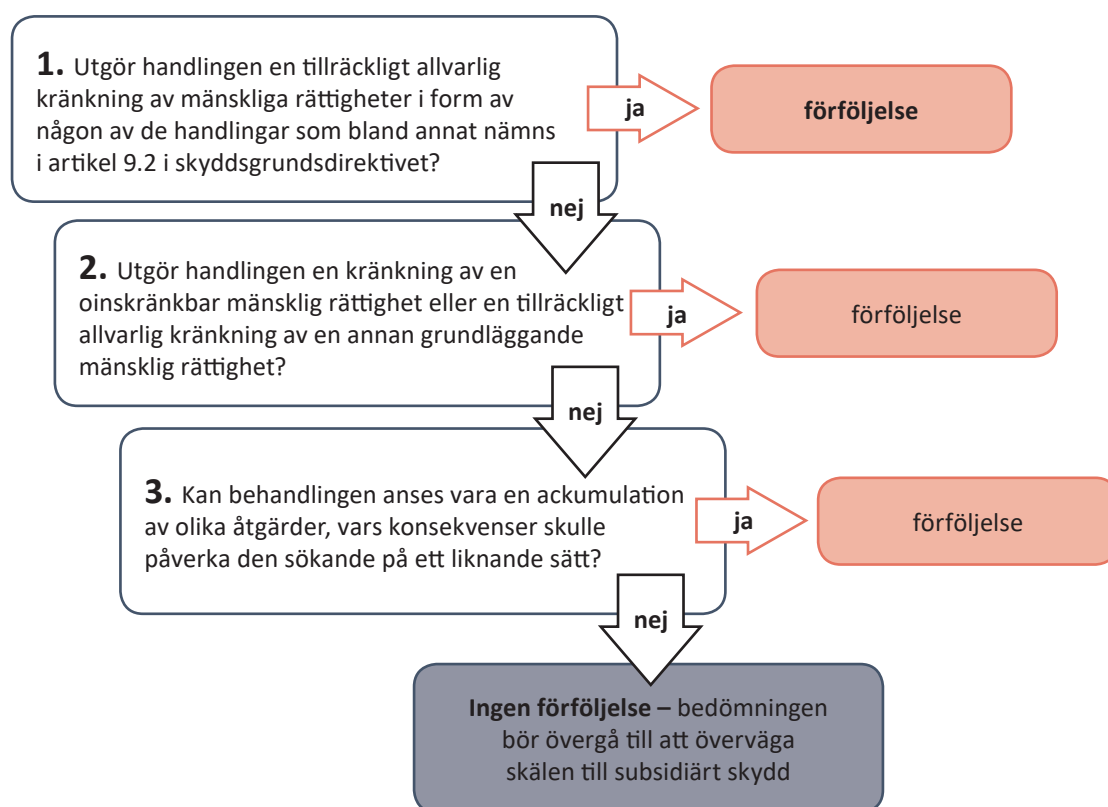
eller

b) **En ackumulation av olika åtgärder**, däribland sådana överträdelser av de mänskliga rättigheterna som är tillräckligt allvarliga för att påverka en individ **på ett liknande sätt** som i den första punkten

Därför utgör inte alla övergrepp förföljelse. Följande aspekter bör beaktas för att bedöma om nivån för förföljelse är uppnådd:

Handläggaren kan följa ett praktiskt tillvägagångssätt i tre steg för att bedöma om en särskild behandling innebär förföljelse:

Dessa steg utvecklas ytterligare nedan. De syftar till att ge handläggaren praktisk hjälp. För att fastställa att behandlingen skulle utgöra förföljelse ska allvarlighetsgraden, i enlighet med artikel 9.1 i skyddsgrundsdirektivet, alltid vara uppnådd.

1. Utgör handlingen en tillräckligt allvarlig kränkning av mänskliga rättigheter i form av något av följande? [\[tillbaka till checklistan\]](#)

I artikel 9.2 i skyddsgrundsdirektivet anges särskilt vissa former som kan betecknas som förföljelse om allvarlighetsgraden i artikel 9.1 a eller b i skyddsgrundsdirektivet är uppnådd:

- a) **Fysiskt eller psykiskt våld, inklusive sexuellt våld.** Fysiskt eller psykiskt våld betecknas som förföljelse om handlingarna sker med sådan intensitet att de avsevärt kränker en persons fysiska integritet eller psykiska förmåga att fatta oberoende beslut.
- b) **Rättsliga, administrativa, polisiära och/eller judiciella åtgärder vilka i sig är diskriminerande eller som genomförs på ett diskriminerande sätt.**
- c) **Åtal eller straff som är oproportionerliga eller diskriminerande.**

Beakta särskilt

Kan åtal betecknas som förföljelse?

Eftersom internationellt skydd inte är avsett att göra det möjligt för en person att fly undan rättsvisan i sitt ursprungsland medför åtal eller straff för en lagöverträdelse normalt inte att denna person betecknas som flykting.

Åtal kan dock betecknas som förföljelse och leda till berättigande av flyktingstatus om någon eller flera av följande faktorer föreligger och konsekvenserna uppnår allvarlighetsgraden:

- Åtalet väcks i strid med korrekt rättsförfarande.
- Åtalet är diskriminerande. Ett tydligt exempel vore förföljelse på grund av ras, religion, nationalitet, tillhörighet till viss samhällsgrupp och politisk åskådning.
- Straffet har införts på diskriminerande basis.

- Straffet är oproportionerligt.
- Straffet innebär förföljelse.

Det bör även noteras att utöver fruktan för åtal kan den sökande ha välgrundad fruktan för förföljelse av andra skäl. I sådana fall bör särskild uppmärksamhet riktas mot ett potentiellt övervägande av undantag.

d) Ett avslag i fråga om rättsligt överklagande som resulterar i ett oproportionerligt eller diskriminerande straff.

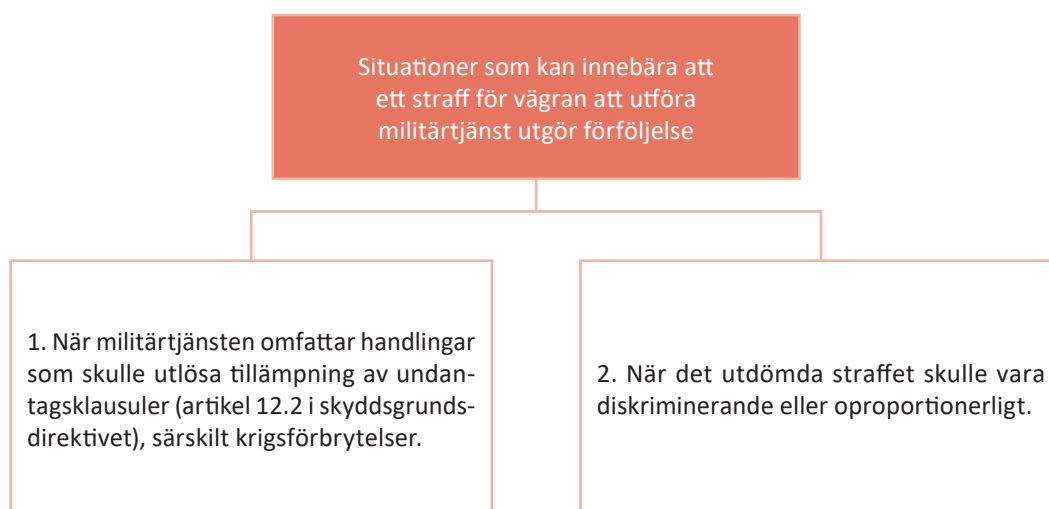
e) Åtal eller straff för vägran att utföra militärtjänst i en konflikt om fullgörandet av militärtjänst skulle innefatta brott eller handlingar som omfattas av skälen för undantag.

Beakta särskilt

Kan ett straff för vägran att utföra militärtjänst betecknas som förföljelse?

Det finns två situationer som kan innebära att ett straff för vägran att utföra militärtjänst utgör förföljelse.

Det första scenariot nämns som en möjlig form av förföljelse i artikel 9.2 i skyddsgrundsdirektivet.

Det inbegriper situationer där den sökande skulle ha deltagit endast indirekt i krigsbrott, exempelvis genom att påtagligt stödja förberedelserna eller genomförandet av dessa brott. Detta gäller inte enbart situationer där man fastställer att krigsbrott redan har begåtts, utan även där det finns en viss sannolikhet att det uppstår en verklig risk för att en person ska bli delaktig i sådana brott.

I bedömningen bör man även beakta om det har funnits ett tillgängligt alternativ till att vägra att utföra militärtjänst som den sökande hade kunnat välja för att undvika att delta i påstådda krigsbrott.

Ytterligare vägledning om militärvägran finns i avsnittet "Flyktingstatus: Skäl till förföljelsen" (Politisk åskådning) nedan.

f) Könns- eller barnspecifika handlingar.

Könsspecifika handlingar kan till exempel innefatta sexuellt våld, könsstympning, tvångsabort, tvångssterilisering osv. Sådana handlingar kan begås av olika skäl, bland annat med koppling till ras, religion, nationalitet och politisk åskådning. De kan även vara könsbaserade eller baserade på tillhörighet till en viss samhällsgrupp (se "Beakta särskilt" i avsnittet "Flyktingstatus: Skäl till förföljelsen" [Tillhörighet till en viss samhällsgrupp] nedan).

Barnspecifika handlingar kan till exempel innefatta rekrytering av underåriga till väpnade styrkor, barnhandel, barnprostitution osv. De kan inbegripa kränkningar av barns särskilda rättigheter, i enlighet med [konventionen om barnets rättigheter](#) och dess fakultativa protokoll.

Om handlingen inte faller inom ramen för en eller flera av ovanstående kategorier bör handläggaren ändå gå vidare till steg 2.

2. Utgör handlingen en kränkning av en oinskränkbar mänsklig rättighet eller en tillräckligt allvarlig kränkning av en annan grundläggande mänsklig rättighet? [\[tillbaka till checklistan\]](#)

a) Vilka rättigheter finns?

”Oinskränkbara mänskliga rättigheter” avser rättigheter som är absoluta och inte får inskränkas på något sätt, inte ens i krigs- eller nödlägen. I artikel 15.2 i Europakonventionen anges att följande rättigheter inte under några omständigheter får inskränkas:

Rätt till liv (utom när det gäller dödsfall till följd av lagliga krigshandlingar)

Förbud mot tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning

Förbud mot slaveri och trälldom

Den straffrättsliga legalitetsprincipen (inget brott kan anses ha begåtts och inget straff kan utdömas om det inte finns någon strafflagstiftning)

Andra ”grundläggande mänskliga rättigheter” kan härledas från relevanta instrument för mänskliga rättigheter, såsom följande:

- Allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna.
- Internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (ICCPR); det kan noteras att den här konventionen också nämner vissa rättigheter som oinskränkbara – utöver de rättigheter som avses i artikel 15.2 i Europakonventionen inbegriper dessa:
 - Förbud mot fängelsestraff på grund av oförmåga att fullgöra avtalsenliga skyldigheter.
 - Rätt att i alla sammanhang bli erkänd som en person i lagens mening.
 - Tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet; frihet att uttrycka sin religion eller övertygelse kan endast inskränkas på sådant sätt som föreskrivs enligt lagen och krävs för att skydda allmän säkerhet, ordning, hälsa eller moral, eller andra personers grundläggande rättigheter och friheter.
- Internationella konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering.
- Konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor.
- Konventionen om barnets rättigheter.
- Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Huruvida de mänskliga rättigheter som anges i dessa instrument kan betecknas som ”grundläggande” avgörs genom en analys av om dessa rättigheter har grundläggande betydelse och till sin natur hör till varje enskild individ.

b) Vilken är allvarlighetsgraden?

För att bedöma om kränkningen av grundläggande rättigheter är tillräckligt allvarlig bör handläggaren undersöka om och i vilken utsträckning övergreppet påverkar möjligheten att åtnjuta respektive rättighet.

Om handlingen inte faller inom ramen för ovanstående bör handläggaren gå vidare till steg 3.

3. Kan behandlingen anses vara en ackumulation av olika åtgärder, vars följder påverkar den sökande på ett liknande sätt? [\[tillbaka till checklisten\]](#)

Behandlingen kan även innebära förföljelse om den utgör en ackumulation av olika åtgärder som sammantaget, och i vissa fall i kombination med andra ogynnsamma personliga omständigheter och/eller med hänsyn tagen till den allmänna kontexten, påverkar den enskilda individen på ett liknande sätt som en kränkning av hans eller hennes grundläggande rättigheter.

På "liknande" sätt innebär inte på "samma" sätt, utan en lägre allvarlighetsgrad kan vara tillräcklig. Bedömningen bör göras från fall till fall och ta hänsyn till den sökandes personliga omständigheter.

De olika åtgärderna kan exempelvis utgöra en kränkning av den sökandes ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, såsom rätten till utbildning, hälsa, arbete, social trygghet, deltagande i kulturlivet osv.

Välgrundad fruktan [\[tillbaka till checklisten\]](#)

Inom ramen för asyl kan begreppet "välgrundad fruktan" ses som en kombination av två aspekter, som ofta hänvisas till som "subjektiv" och "objektiv" aspekt. Bedömningen ska inriktas på huruvida fruktan är "välgrundad" (dvs. på den objektiva aspekten).

"Fruktan"

Fruktan kan definieras som en starkt oroande känsla på grund av en överhängande risk för skada, oavsett om hotet är verkligt eller inbillat.

Den subjektiva aspekten relaterar därför till den fruktan som den sökande upplever.

Det bör understrykas att psykologiska reaktioner skiljer sig åt mellan olika individer, även när de ställs inför samma situation. Upplevelsen av fruktan är till sin natur kopplad till faktorer såsom personlighet, ålder, sociokulturell bakgrund och den sökandes tidigare erfarenheter. Handläggaren bör ta hänsyn till den sökandes personliga situation och den fruktan som uttrycks genom hans eller hennes uttalanden.

Eftersom den sökandes fruktan för att återvända till sitt hemland kan bero på flera olika saker är det inte nödvändigt att samtliga är kopplade till förföljelse i den mening som avses i skyddsgrundsdirektivet. Dessutom är det inte nödvändigt att fastställa att fruktan för förföljelse är det mest framträdande motivet för den sökande, så länge som en sådan fruktan kan konstateras.

Beakta särskilt

Om den sökande inte uttrycker någon fruktan. Ibland kan fallet vara att den sökande inte uttryckligen uppger att han eller hon upplever fruktan. I andra fall kan den sökande till och med hävda att han eller hon inte gör det. Avsaknad av fruktan kan dock betraktas som irrelevant om omständigheterna objektivt motiverar att en person i en sådan situation löper en risk.

"Välgrundad"

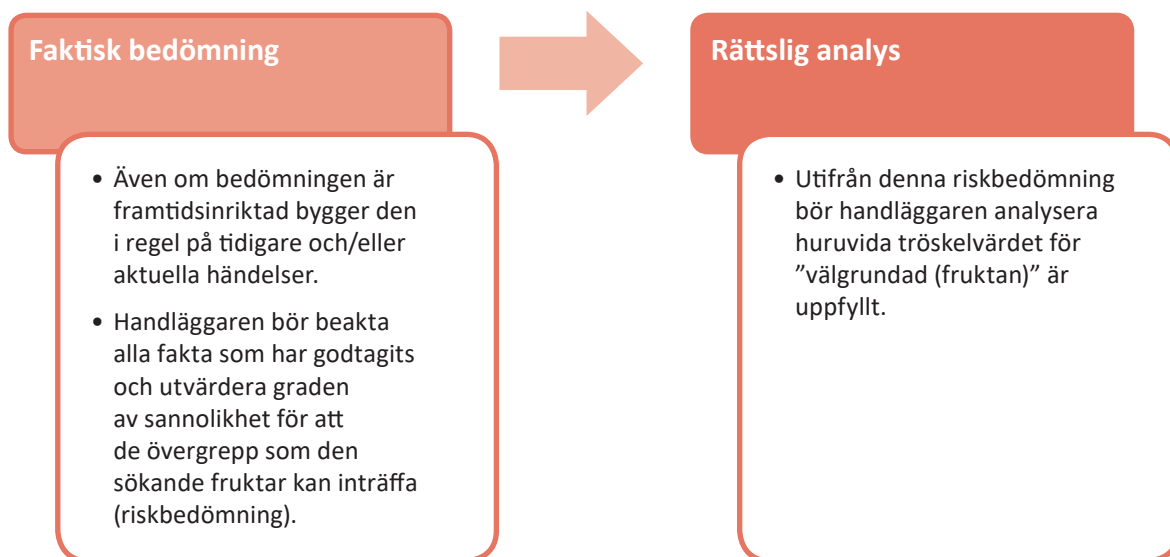
En sökandes subjektiva fruktan bör bekräftas objektivt för att kunna betecknas som "välgrundad".

Eftersom begreppet "välgrundad" i definitionen av en flykting är kopplat till sannolikheten att den sökande förföljs är detta främst en fråga om faktisk riskbedömning (se *EASO Practical Guide: Evidence Assessment*). I denna bedömning bör handläggaren beakta den sökandes personliga situation mot bakgrund av information om den allmänna situationen i ursprungslandet (t.ex. den politiska, religiösa, sociala eller säkerhetsmässiga situationen). Information om förföljelse av familjemedlemmar eller personer i liknande situation som den sökande kan vara relevant i detta avseende.

För att fruktan ska vara "välgrundad" i rättslig mening måste följande villkor vara uppfyllda:

- ✓ Först och främst bör det noteras att bedömningen ska inriktas på huruvida fruktan är välgrundad **vid den tidpunkt då beslut om ansökan om internationellt skydd fattas**, dvs. den sökandes välgrundade fruktan måste vara aktuell. De omständigheter som ligger bakom en personlig flykt kan förändras eller upphöra över tid, eller omvänt uppstå efter vederbörandes flykt (se avsnittet nedan om internationellt skyddsbehov "sur place").

- ✓ "Välgrundad fruktan" bygger även på en riskbedömning som är **framåtblickande**. På grund av de inneboende svårigheterna att göra en prognos om vad som skulle ske om den sökande återvände är risken för subjektiv uppskattning hög i detta avseende. Det är därför ytterst viktigt att utvärderingen av begreppet "välgrundad fruktan" bygger på en objektiv metod där man undviker spekulationer. En sådan metod för den faktiska aspekten av denna bedömning finns i *EASO Practical Guide: Evidence Assessment*.

- Även om bedömningen är framtidsinriktad bygger den i regel på tidigare och/eller aktuella händelser.
- Handläggaren bör beakta alla fakta som har godtagits och utvärdera graden av sannolikhet för att de övergrepp som den sökande fruktar kan inträffa (riskbedömning).

- Utifrån denna riskbedömning bör handläggaren analysera huruvida tröskelvärdet för "välgrundad (fruktan)" är uppfyllt.

Beakta särskilt

Erfarenhet av tidigare förföljelse. Det faktum att den sökande har varit utsatt för förföljelse i det förflutna innebär inte i sig att det finns risk för förföljelse i framtiden. Tidigare förföljelse eller hot utgör dock allvarliga indikationer på välgrundad fruktan. I ett sådant fall måste handläggaren visa att förföljelsen inte kommer att upprepas om den sökande återvänder till sitt hemland.

Beroende på nationell praxis kan det även finnas fall där det bekräftas att skadan inte skulle upprepas, men den tidigare förföljelsen kan ha varit av sådan **ohygglig karaktär** att skadan anses vara bestående. I en sådan situation kan den sökande inte förväntas återvända till den plats där förföljelsen ägde rum, eftersom detta skulle kunna ge vederbörande psykologiska problem av samma allvarlighetsgrad som själva förföljelsen.

Handläggaren måste samtidigt ha i åtanke att **avsaknad av förföljelse i det förflutna inte innebär att det inte finns risk för förföljelse i framtiden**. Den sökandes fruktan kan vara välgrundad oberoende av hans eller hennes eget förflutna och aktuella upplevelser.

Risken för att utsättas för förföljelse efter återvändande bör dock alltid vara en personlig risk.

Flyktingstatus: Skäl till förföljelsen [\[tillbaka till checklistan\]](#)

Genèvekonventionen	Skyddsgrundsdirektivet	Nationell lagstiftning
Artikel 1A.2	Artikel 10	

I Genèvekonventionen anges fem skäl till förföljelse enligt vilka flyktingstatus kan erkännas: ras, religion, nationalitet, tillhörighet till viss samhällsgrupp eller politisk åskådning. Dessa utesluter inte varandra ömsesidigt, utan fler än ett skäl kan vara relevant i ett visst fall.

Det är även viktigt att notera att skälet till förföljelse inte måste vara en faktisk egenskap hos den sökande, utan kan tillskrivas vederbörande.

Dessutom kan alla nedanstående skäl bli aktuella i samband med en handling eller en underlåtenhet av den sökande.

Bedömningen kan inte grundas på ett antagande om att personen hade kunnat undvika förföljelsen genom att avstå från vissa handlingar kopplade till dessa skäl, t.ex. religiös utövning eller uttryck för könsidentitet, sexuell läggning eller politisk åskådning.

Ras [\[tillbaka till checklistan\]](#)

Enligt skyddsgrundsdirektivet ska begreppet **ras** särskilt omfatta följande:

hudfärg	härkomst	tillhörighet till en viss etnisk grupp
---------	----------	--

Hudfärg relaterar till den traditionella definitionen av ras som används för att hänvisa till större grupper av mänskligheten efter fysiska egenskaper och yttre drag.

Härkomst avser grupper av gemensam börd, såsom medlemmar i en släkt, stam, klan, kast eller särskild arvsgemenskap.

Det finns ingen gemensamt antagen definition av **etnisk grupp**, men detta anses överlag vara en grupp av människor (inbegripet en minoritet och/eller en inhemska befolkning) med gemensamma egenskaper, såsom språk och religion eller gemensam historia, kultur, tradition, livsstil, bosättningsort osv.

Etnicitet är ett skäl som kan beaktas både under ras och under nationalitet (se underavsnittet "Nationalitet" nedan).

Religion [\[tillbaka till checklistan\]](#)

Enligt skyddsgrundsdirektivet ska begreppet **religion** särskilt omfatta följande:

Teistiska, icke-teistiska och ateistiska trosuppfattningar	Deltagande i eller avstående från deltagande i formella, privata eller offentliga gudstjänster, enskilt eller tillsammans med andra	Deltagande i eller avstående från deltagande i andra religiösa handlingar eller åsiktsyttringar
	Deltagande i eller avstående från deltagande i former av personligt eller gemensamt handlande grundat på eller påbjudet genom någon trosriktning	

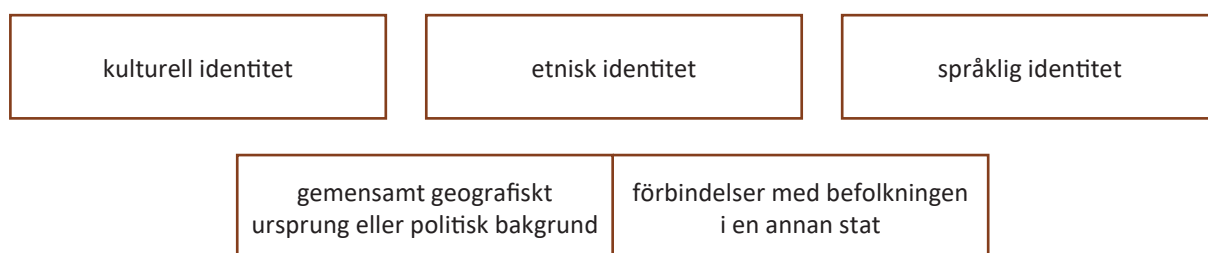
Religion som skäl har en bred och flexibel definition enligt skyddsgrundsdirektivet, som inbegriper handlande grundat på eller påbudet genom någon trosriktning, vilket kan omfatta daglig utövning, en livsstil, ett samfunds traditioner osv.

Avgörande för detta skäl är även bedömningen av rätten att inte utöva någon religion, att vara ateist eller att ändra sin religion. I detta ingår även möjligheten att utöva religionen i offentligheten, inbegripet rätten att propagera för sin tro genom att försöka omvända andra.

Det bör dock noteras att utövning av skadliga religiösa metoder, som kan påverka en persons fysiska eller psykologiska integritet, inte faller inom ramen för skyddet av internationella mänskliga rättigheter och flyktinglagstiftningen.

Nationalitet [\[tillbaka till checklistan\]](#)

Enligt skyddsgrundsdirektivet ska begreppet **nationalitet** inte bara omfatta **medborgarskap** eller avsaknad av medborgarskap, utan framför allt även **tillhörighet till en grupp som definieras genom**

I fråga om etnisk identitet överlappar de båda skälen nationalitet och ras ofta varandra (se underavsnittet "Ras" ovan).

Det bör noteras att förföljelse av en person på grund av att vederbörande är statslös ska beaktas under detta skäl.

Tillhörighet till en viss samhällsgrupp [\[tillbaka till checklistan\]](#)

Beteckningen "viss samhällsgrupp" ska betraktas som ett flexibelt begrepp som kan förändras över tid. För att bevara Genèvekonventionens och skyddsgrundsdirektivets integritet och säkerställa att det inte kommer att göra andra skäl överflödiga kan det här skälet dock inte tolkas som en "allomfattande" kategori.

Enligt skyddsgrundsdirektivet ska en grupp anses utgöra en viss samhällsgrupp när

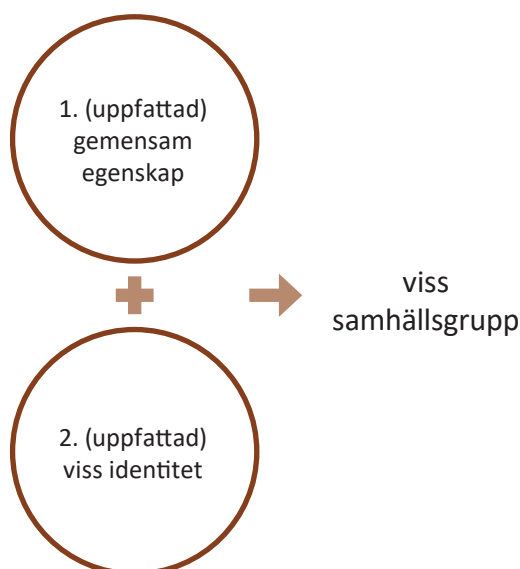
- gruppens medlemmar har en gemensam väsentlig egenskap eller en gemensam bakgrund som inte kan ändras eller har en gemensam egenskap eller övertygelse som är så grundläggande för identiteten eller samvetet att de inte får tvingas avsvära sig den och
- gruppen har en särskild identitet i det berörda landet eftersom den uppfattas som annorlunda av omgivningen.

Dessa aspekter förklaras mer ingående nedan.

Gemensam egenskap

Den gemensamma egenskapen måste vara

- **en gemensam väsentlig egenskap** – vanligtvis är denna egenskap någonting som personen i fråga har fötts med (t.ex. kön), men det bör noteras att egenskapen inte måste vara oåterkallelig eller oföränderlig, eller

- **en gemensam bakgrund som inte kan ändras** – exempelvis nedärvd status, social eller utbildningsmässig bakgrund eller tidigare erfarenheter, eller
- en gemensam egenskap eller övertygelse som är så **grundläggande för identiteten eller samvetet** att personen i fråga inte får tvingas avsvära sig den.

Förföljelse kan inte utgöra den enda faktor som ger begreppet "viss samhällsgrupp" en innehållsmässig tyngd, eftersom det vore att frånta detta skäl en meningsfull innebörd.

Det finns inget krav på att medlemmarna i en grupp med gemensamma egenskaper känner varandra, ingår i ett sammanhang eller är sammanlänkade på något sätt. Gruppens storlek är alltså irrelevant.

Uppfattning om särskild identitet

Att en grupp uppfattas som en särskild grupp medför inte i sig en negativ konnotation.

Hur gruppen uppfattas av det omgivande samhället kan vara påverkat av kultur, seder och bruk eller traditioner. Detta innebär att för att bedöma detta kriterium måste handläggaren beakta information om det berörda ursprungslandet. Kriteriet "särskild identitet" kan vara uppfyllt i fråga om ett land men inte för ett annat.

Om det finns straffrätt som är specifikt inriktad på vissa personer, stöder detta slutsatsen att dessa personer bör anses utgöra en viss samhällsgrupp. Även diskriminerande praxis kan medföra att kriteriet "särskild identitet" är uppfyllt.

Beakta särskilt

Kön, könsidentitet och sexuell läggning

Vid definitionen av en viss samhällsgrupp bör hänsyn tas till faktorer som rör sökandens **kön, inbegripet könsidentitet och sexuell läggning**, som kan vara kopplade till vissa rättstraditioner eller seder och bruk som leder till t.ex. könsstympning, tvångssterilisering eller tvångsabort, i den mån de är relaterade till den sökandes välgrundade fruktan för förföljelse.

Sexuell läggning/sexuell identitet: Med sexuell läggning/sexuell identitet avses en persons förmåga att attraheras emotionellt och/eller sexuellt till och/eller ha intima och sexuella relationer till individer av ett annat kön, samma kön eller mer än ett kön. Man kan se det som en glidande skala mellan å ena sidan exklusiv heterosexualitet och å andra sidan exklusiv homosexualitet, och däremellan bisexualitet. Uppfattningen om sexuell läggning varierar avsevärt mellan olika länder och kulturer.

Sexuell läggning är en inneboende egenskap hos varje individ och det råder inga tvivel om att det kan vara en gemensam egenskap som faller inom ramen för definitionen av en viss samhällsgrupp.

Det bör noteras att sexuell läggning inte ska uppfattas som innehållande handlingar som betraktas som brottsliga i enlighet med medlemsstaternas nationella lagstiftning.

Könsidentitet: Med könsidentitet avses varje persons djupt kända subjektiva och individuella upplevelse av det egna könet, som inte nödvändigtvis motsvarar det kön man identifierats som vid födseln. Detta innefattar den personliga upplevelsen av kroppen (och kan vid fria valmöjligheter innefatta modifiering av kroppens utseende och funktioner med medicinska, kirurgiska och andra medel) och andra könsuttryck, som klädsel, tal och beteende.

Könsidentiteten omfattar mer än enbart en persons biologiska kön. Det är ett socialt, kulturellt och psykologiskt begrepp som samhällen baserar på det biologiska könet och därmed avser de "roller" som tillskrivs de båda könen.

Förföljelse på grund av kön, könsidentitet och sexuell läggning inbegriper ofta aktörer som inte företräder staten, däribland den sökandes egen familj.

Ytterligare vägledning om vilka grupper som utgör särskilda samhällsgrupper kan finnas på nationell nivå.

Nationell vägledning

Politisk åskådning [\[tillbaka till checklisten\]](#)

Enligt skyddsgrundsdirektivet ska begreppet **politisk åskådning** särskilt omfatta följande:

Någon har en åsikt, tanke eller tro ...

... i en fråga som rör de potentiella aktörer som utövar förföljelse och deras politik eller metoder ...

... oavsett om sökanden har handlat i linje med denna åsikt, tanke eller tro

En viktig aspekt av den definition som ges i skyddsgrundsdirektivet är att politisk åskådning kan utgöra ett skäl till förföljelse som inte enbart utövas av staten utan även av grupper som inte företräder staten. Denna aspekt omfattar mer än en persons åsikter om den officiella regeringspolitiken, och kan gälla själva innebörden av politiken och de metoder som används av den som potentiellt utövar förföljelsen.

Beakta särskilt

Vägran att utföra militärtjänst: Ett särskilt fall som ingår i skälet politisk åskådning kan vara vägran att utföra militärtjänst. För att detta ska betraktas som ett relevant skäl till förföljelse bör deltagandet i militär verksamhet strida mot den sökandes genuina politiska, religiösa eller moraliska övertygelse. Vägledning för bedömning av huruvida straffet för sådan vägran bidrar till förföljelse ges ovan under de aspekter som särskilt bör beaktas i avsnittet "Förföljelse".

Tjänstemän: Av dem som utövar förföljelse kan tjänstemän uppfattas som att de har en politisk åskådning som motsvarar regeringens.

Det faktum att en person lämnar landet: I vissa fall kan det faktum att en person lämnar ursprungslandet med oregelbundna mellanrum eller bor utomlands, av myndigheterna i ursprungslandet uppfattas som att vederbörande har en viss politisk åskådning.

Samband (på grund av) [\[tillbaka till checklisten\]](#)

Genèvekonventionen	Skyddsgrundsdirektivet	Nationell lagstiftning
Artikel 1A.2	Artikel 9.3	

Förföljelse i sig ska inte leda till att en person betraktas som flykting, om förföljelsen inte beror på ett (eller flera) av ovanstående fem skäl. Det måste finnas ett orsakssamband mellan skälet och förföljelsen eller avsaknaden av skydd mot sådan förföljelse.

Detta samband kan bestå av följande:

- **Samband med förföljelsen:** I detta fall är den sökandes fruktan för förföljelse kopplad till hans eller hennes (faktiska eller tillskrivna) ras, religion, nationalitet, tillhörighet till viss samhällsgrupp eller politiska åskådning.

- **Samband med avsaknad av skydd:** Det finns fall där förföljelse kan bero på skäl som ligger utanför definitionen av en flykting, men där denna tolereras, uppmuntras eller inte förhindras av dem som ger skydd på grund av något av de fem skälen. Kravet på samband uppfylls därför i relation till avsaknaden av skydd.

En sökande kanske inte kan visa på avsikterna till förföljelsen eller motiven hos dem som utövar förföljelsen. Det kan vara orealistiskt att förvänta sig att förföljarna tydligt har identifierat sig själva, tagit på sig ansvaret för sina handlingar eller angett sina motiv. En lämplig slutsats kan ändå vara möjlig på grund av omständigheterna.

Beakta särskilt

Flera motiv: Det kan finnas andra skäl till varför förföljelse har skett utöver skälen ras, religion, nationalitet, tillhörighet till viss samhällsgrupp eller politisk åskådning. Det är viktigt att notera att för att fastställa det orsakssamband som krävs behöver handlingarna inte vara motiverade uteslutande av ett av de fem skälen.

Subsidiärt skydd [\[tillbaka till checklisten\]](#)

Skyddsgrundsdirektivet	Nationell lagstiftning
Artikel 2 f	

Precis som beteckningen anger bör subsidiärt skydd tjäna som en annan form av internationellt skydd som kompletterar flyktingstatusen. Detta innebär att **en person endast bör beviljas subsidiärt skydd om kraven för flyktingstatus inte uppfylls**.

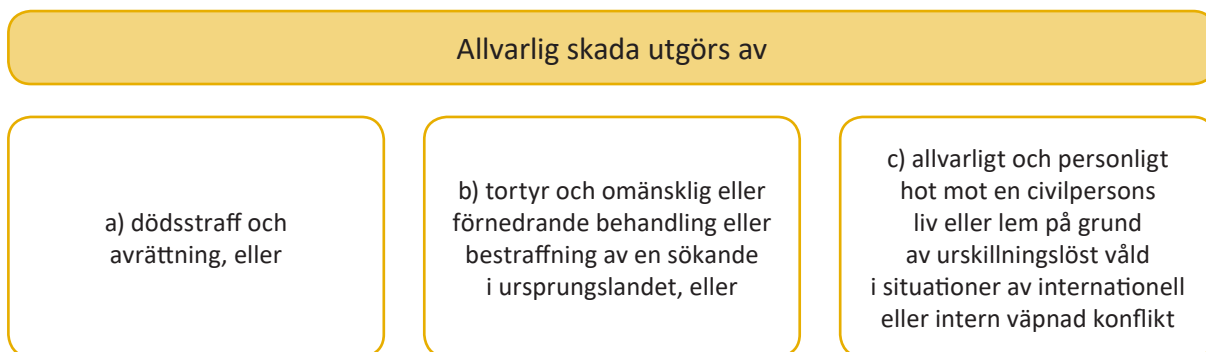
Som utgångspunkt finns det två faktorer som måste klargöras i fråga om subsidiärt skydd, nämligen "verklig risk" och "allvarlig skada".

Verklig risk

Med "verklig risk" avses det beviskrav som tillämpas i riskbedömningen för subsidiärt skydd. Det är en faktisk bedömning som tolkas som motsvarighet till "**rimlig sannolikhet**" (se *EASO Practical Guide: Evidence Assessment*).

Allvarlig skada

"Allvarlig skada" beskriver karaktären och intensiteten (allvarlighetsgraden) för kränkningen av personens rättigheter. För att denna kränkning ska vara "allvarlig" måste den ha tillräcklig allvarlighetsgrad. Dessutom kan det inte röra sig om vilken skada, diskriminering eller kränkning som helst. I artikel 15 i skyddsgrundsdirektivet anges omfattningen av relevant "allvarlig skada" genom följande bestämmelser:

Dessa typer av skada innebär i sig tillräcklig allvarlighetsgrad.

Det finns ingen fastställd hierarki eller kronologi mellan de olika bestämmelserna. Om fler än en bestämmelse i artikel 15 i skyddsgrundsdirektivet förefaller vara tillämplig bör handläggaren tillämpa den som bäst motsvarar det enskilda fallet. Det kan inte uteslutas att subsidiärt skydd i vissa fall kan vara berättigat på grund av ett eller flera skäl.

Dödsstraff eller avrättning [\[tillbaka till checklisten\]](#)

Skyddsgrundsdirektivet	Nationell lagstiftning
Artikel 15 a	

Dödsstraff ska i sig och under alla omständigheter betraktas som allvarlig skada enligt artikel 15 i skyddsgrundsdirektivet. Domen behöver inte ha fallit. Enbart förekomst av en verklig risk för att ett dödsstraff kan utdömas för den sökande kan betraktas som tillräckligt för att bekräfta behovet av subsidiärt skydd.

Precis som tillägget av begreppet "avrättning" anger, omfattar artikel 15 a även avsiktlig avrättning av en person genom grupper som inte företräder staten men som har något slags befogenheter. Det kan även inbegripa utomrättslig avrättning, men någon typ av avsiktligt och formaliserat straff måste finnas.

Beakta särskilt

Moratorium för dödsstraff: I fall där det finns ett moratorium för dödsstraff men dödsstraffet i sig inte har avskaffats, kan det fortfarande finnas en verklig risk för att den sökande döms till dödsstraff eller avrättning.

Om en verklig risk för dödsstraff eller avrättning inte kan uteslutas kan detta även sannolikt leda till sådan fruktan och oro som är jämförbar med den allvarliga skada som beskrivs i artikel 15 b i skyddsgrundsdirektivet.

Alternativ till dödsstraff: Alternativ till dödsstraff såsom livstids fängelse, framför allt där det inte finns några utsikter till frigivning, bör också bedömas i relation till potentiellt skyddsbehov enligt artikel 15 b i skyddsgrundsdirektivet.

Beaktande av undantag: I vissa fall kan dödsstraffet ha införts för ett allvarligt brott som begåtts av den sökande eller andra handlingar som faller inom ramen för skälen till undantag (artiklarna 12 och 17 i skyddsgrundsdirektivet). Därför bör möjligheter till undantag beaktas, även om kriteriet i artikel 15 a i skyddsgrundsdirektivet uppfylls. Se *EASO Practical Guide: Exclusion*.

Tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning [\[tillbaka till checklistan\]](#)

Skyddsgrundsdirektivet	Nationell lagstiftning
Artikel 15 b	

Artikel 15 b i skyddsgrundsdirektivet motsvarar till sitt innehåll artikel 3 i Europakonventionen. Europadomstolens rättspraxis fastställer därför relevant vägledning för att bedöma huruvida en behandling kan falla inom ramen för artikel 15 b i skyddsgrundsdirektivet och dess innebörd:

Rättspraxis skiljer ofta inte tydligt mellan tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling, men oavsett fall krävs att övergreppet uppnår en lägsta allvarlighetsgrad.

Bedömningen beror på alla omständigheter i fallet, exempelvis övergreppets varaktighet, dess fysiska och mentala effekter samt i vissa fall personens kön, ålder och hälsostatus. Syftet med behandlingen och gärningsmannens avsikt kan också vara relevanta faktorer.

Om en viss behandling redan har bedömts innebära förföljelse bör den allvarlighetsgrad som krävs enligt artikel 15 b i skyddsgrundsdirektivet också vara bevisad.

Tortyr

Tortyr är en grov och medveten form av grym, omänsklig eller förnedrande behandling som är kopplad till ett särskilt stigma.

Enligt relevanta internationella instrument, såsom [konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning](#) avses följande med tortyr:

- ✓ En **medveten handling**
- ✓ som vållar **allvarlig smärta eller svårt lidande**, antingen **fysiskt** eller **mentalt**
- ✓ för sådana **syften** som att erhålla information eller en bekännelse av den som utsätts för tortyren eller av en tredje person, att straffa den som utsätts för tortyr för en gärning som han eller hon eller en tredje person har begått eller misstänks ha begått eller att hota eller tvinga honom eller henne eller en tredje person, eller också av något skäl som har sin grund i någon form av diskriminering.

Samtidigt som konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning förutsätter att tortyren tillfogas någon av eller på anstiften av en offentlig tjänsteman klargör skyddsgrundsdirektivet att de som orsakar allvarlig skada även kan vara aktörer som inte företräder staten (se avsnittet "Aktörer som utövar förföljelse eller tillfogar allvarlig skada" nedan). Inget undantag görs i fråga om artikel 15 b i skyddsgrundsdirektivet.

Omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning

Skillnaden mellan tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning är mer en skillnad i allvarlighetsgrad än karaktär.

Dessa begrepp omfattar ett stort antal övergrepp som uppnår en viss allvarlighetsgrad.

Omänsklig: Detta begrepp avser behandling eller bestraffning som medvetet orsakar kraftigt mentalt eller fysiskt lidande (som inte uppnår gränsen för tortyr).

Förnedrande: Detta begrepp avser behandling eller bestraffning som väcker känslor hos offret av fruktan, ångest och underlägsenhet och som kan förnedra eller förödmjuka vederbörande.

Det bör betonas att det inte krävs något särskilt syfte. Bedömningen av huruvida en behandling eller bestraffning är omänsklig eller förnedrande inbegriper även ett subjektivt omdöme av den person som utsätts för behandlingen/ bestraffningen.

Beakta särskilt

Avsaknad av tillgång till lämplig hälso- och sjukvård: Tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning måste utföras medvetet. Den potentiella skada som en sökande som lider av en allvarlig sjukdom kan erfaras om han eller hon återvänder till sitt ursprungsland faller följaktligen inte inom ramen för artikel 15 b i skyddsgrundsdirektivet, om inte den sökande medvetet nekats hälso- och sjukvård. Samtidigt som avsaknad av tillgång till lämplig hälso- och sjukvård är en viktig faktor i samband med non-refoulement enligt artikel 3 i Europakonventionen, faller det inte inom ramen för den omänskliga eller förnedrande behandling som avses i artikel 15 b i skyddsgrundsdirektivet. Berättigande till internationellt skydd enligt skyddsgrundsdirektivet kräver förekomst av en aktör som tillfogar allvarlig skada.

Förföljelse och bestraffning för vanliga brott: Förföljelse och bestraffning för vanliga brott betecknas inte som omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning under förutsättning att det inte finns särskilda försvårande omständigheter som stöder antagandet att förföljelsen eller bestraffningen är mycket orättvis eller oproportionerlig. I bedömningen bör även hänsyn tas till om rätten till en rättvis rättegång har iakttagits.

Det är värt att notera att omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning kan fastställas även om den sökande har gjort sig skyldig till en förseelse. Om skyddsbehov krävs i sådant fall kan ett beaktande av undantag fortfarande vara relevant. Se [EASO Practical Guide: Exclusion](#).

Frihetsstraff: Staten måste garantera att en frihetsberövad person är inhyst under villkor som är förenliga med respekten för mänsklig värdighet. Det tillvägagångssätt och de metoder som används för att genomföra en sådan åtgärd får inte försätta personen i nöd eller lidande i en utsträckning som överskrider den oundvikliga nivån som det innebär att vara frihetsberövad.

Vid bedömning av villkoren för frihetsstraffet kan följande faktorer tas i beaktande (sammantaget): antalet frihetsberövade personer inom ett begränsat utrymme, tillräckliga sanitära inrättningar, värme, belysning, sov möjligheter, mat, fritidssysselsättning och kontakt med världen utanför osv.

Allvarligt och personligt hot mot en civilpersons liv eller lem på grund av urskillningslöst våld i situationer av internationell eller intern väpnad konflikt [\[tillbaka till checklistan\]](#)

Skyddsgrundsdirektivet	Nationell lagstiftning
Artikel 15 c	

De faktorer som måste fastställas för att kunna tillämpa artikel 15 c i skyddsgrundsdirektivet inbegriper följande:

Det bör vidare noteras att tillämpning av artikel 15 c i skyddsgrundsdirektivet är kraftigt beroende av den allmänna situationen i ursprungslandet. Därför är det mycket viktigt att granska objektiv och aktuell information om ursprungslandet.

internationell
eller intern
väpnad konflikt

Internationell eller intern väpnad konflikt

Enligt EU-domstolens dom i Diakité-målet faller definitionen av en "väpnad konflikt" enligt internationell humanitär rätt inte inom ramen för artikel 15 c i skyddsgrundsdirektivet. För att bedöma om det råder en (internationell eller intern) väpnad konflikt krävs alltså inte att kriteriet enligt internationell humanitär rätt är uppfyllt.

För att fastställa att det råder en väpnad konflikt i den mening som avses i artikel 15 c i skyddsgrundsdirektivet räcker det med följande två faktorer:

- ✓ Två eller flera beväpnade grupper – oavsett om det rör sig om statliga väpnade styrkor.
- ✓ Konfrontation mellan dessa väpnade grupper.

Det är inte nödvändigt att genomföra en separat bedömning av intensiteten i de väpnade konfrontationerna, i vilken grad de väpnade styrkorna är organiserade eller hur länge konflikten har pågått.

Vidare är det inte nödvändigt att göra skillnad mellan "internationell" och "intern" väpnad konflikt inom ramen för artikel 15 c i skyddsgrundsdirektivet, eftersom bestämmelsen kan tillämpas på samma sätt i situationer med internationell och inrikes väpnad konflikt.

En väpnad konflikt kan äga rum inom delar av territoriet.

Det kan finnas vägledning som kategoriserar situationen i vissa ursprungsländer eller delar av ursprungsländer såsom en (internationell eller intern) väpnad konflikt.

Nationell vägledning

Civilperson

Att den sökande är en civilperson är en nödvändig förutsättning för att vederbörande ska kunna få skydd enligt artikel 15 c i skyddsgrundsdirektivet, eftersom syftet med bestämmelsen är att skydda endast dem som inte deltar i konflikten. Detta innebär potentiell tillämpning av artikel 15 c i skyddsgrundsdirektivet på före detta stridande, som genuint och permanent har avlagt sig vapnad verksamhet.

Bedömningen av skyddsbehov är en framåtblickande bedömning. Därför är den viktigaste frågan om den sökande kommer att vara en civilperson efter återvändande eller inte. Det faktum att en person tidigare har deltagit i fientligheter innebär inte nödvändigtvis att artikel 15 c i skyddsgrundsdirektivet inte är tillämplig på vederbörande.

Med begreppet ”civilperson” avses därför en person som inte kommer att vara medlem i någon av de stridande parterna och inte kommer att delta i fientligheterna. Vid en bedömning av huruvida artikel 15 c i skyddsgrundsdirektivet är tillämplig på en sökande som tidigare har deltagit i fientligheterna kan det till exempel vara relevant att undersöka om deltagandet var frivilligt eller under tvång. Om det gäller en före detta stridande kan även ett beaktande av undantag vara relevant (se [EASO Practical Guide: Exclusion](#)).

Det bör noteras att aktivt deltagande i fientligheter inte är begränsat till att öppet bära vapen, utan även kan utgöras av betydande logistiskt och/eller administrativt stöd till de stridande.

Om det råder tvivel om en persons status som civilperson bör en skyddsriktad strategi väljas och personen bör betraktas som civilperson.

Ytterligare nationell vägledning kan finnas angående vem som ska betecknas som civilperson eller icke-civilperson i en specifik vapnad konflikt.

Nationell vägledning

Urskillningslöst våld

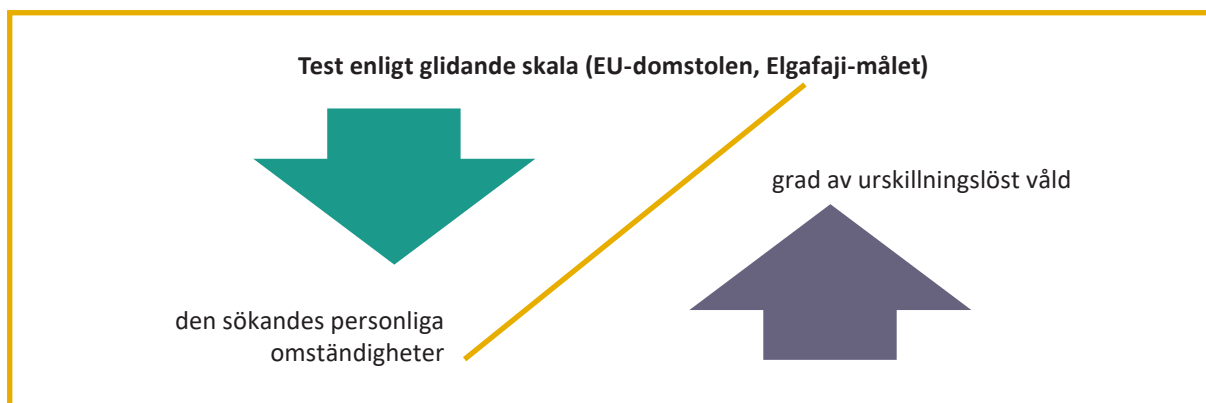
Enligt EU-domstolens dom i Elgafaji-målet innebär begreppet ”urskillningslöst” att våldet ”**kan riktas mot människor utan hänsyn till deras personliga situation**”. Med ”urskillningslöst” avses därför våldets beskaffenhet och inte dess grad.

Vidare kan en åtskillnad göras mellan graden av urskillningslöst våld enligt följande:

- I. Territorier inom vilka graden av urskillningslöst våld når en sådan hög grad att det finns grundad anledning att förmoda att en civilperson, om han eller hon återsändes till det aktuella landet eller, i förekommande fall, till den aktuella regionen, **genom sin blotta närvaro där**, skulle löpa en verklig risk att utsättas för sådana hot som avses i artikel 15 c i skyddsgrundsdirektivet, och
- II. territorier inom vilka urskillningslöst våld äger rum, men utan att nå en sådan hög grad, för vilket **ytterligare personliga faktorer** måste styrkas.

I den första kategorin kan ”blotta närvaron” i undantagsfall anses vara tillräckligt och inga ytterligare personliga faktorer måste styrkas.

I den andra kategorin når graden av urskillningslöst våld inte en sådan hög nivå, och en civilpersons blotta närvaro leder inte automatiskt till en verklig risk som är tillräcklig för att tillämpa artikel 15 c i skyddsgrundsdirektivet. I dessa fall gäller att ju lättare den sökande har för att visa att hoten är specifikt riktade mot honom eller henne på grund av omständigheter som är hänförliga till hans eller hennes situation, desto lägre krav ställs på det urskillningslösa våldet för att tillämpa artikel 15 c i skyddsgrundsdirektivet, och ju högre grad av urskillningslöst våld som äger rum, desto lägre nivå för ytterligare personliga faktorer krävs som är hänförliga till den sökandes situation. För detta gäller en ”glidande skala”.

Olika indikatorer kan beaktas vid bedömning av det urskillningslösa våld som äger rum inom (en del av) ett territorium:

- antalet incidenter, bland annat deras frekvens och utbreddhet i förhållande till den lokala befolkningen,
- metodernas och taktikens beskaffenhet, inbegripet deras mål,
- antalet civila offer, inbegripet antalet skadade,
- förekomst av och kapacitet för olika aktörer i konflikten,
- geografisk omfattning av våldet,
- förflyttningar på grund av konflikten.

Annan betydande inverkan på det dagliga livet, bland annat den fria rörligheten, tillgången till grundläggande tjänster, hälso- och sjukvård samt utbildning, och situationen för fördrivna personer vid återvändande kan även tas i beaktande.

allvarligt och personligt hot

Allvarligt och personligt hot

I jämförelse med bestämmelserna i artikel 15 a och b i skyddsgrundsdirektivet omfattar den skada som definieras i artikel 15 c i samma direktiv en mer allmän risk för den sökande. Det som krävs är ett "allvarligt och personligt hot (mot en civilpersons liv eller lem)" snarare än specifika våldshandlingar.

Artikel 15 c i skyddsgrundsdirektivet bör ses mot bakgrund av den glidande skalan och den möjliga skillnaden mellan vissa nivåer av urskillningslöst våld.

Förekomst av ett sådant hot kan i undantagsfall anses föreligga om den grad av urskillningslöst våld som karakteriserar den väpnade konflikten når en sådan hög nivå att det finns grundad anledning att förmoda att en civilperson, om han eller hon återsändes till det aktuella landet eller, i förekommande fall, till den aktuella regionen, genom sin blotta närvaro där skulle löpa en verklig risk att utsättas för sådana hot. Om en sådan hög nivå av urskillningslöst våld inte uppnås krävs personliga omständigheter i enlighet med vad som anges i artikel 15 c i skyddsgrundsdirektivet. I detta avseende kan vissa sökande betraktas som mer benägna att falla offer för urskillningslöst våld på grund av sina personliga omständigheter.

Faktorer såsom ålder, kön, hälsotillstånd och funktionsnedsättning, brist på familjenätverk, ekonomisk situation och geografisk närhet till områden som är utsatta för våld kan vara relevanta personliga omständigheter som bör beaktas.

(mot) liv eller lem

Liv eller lem

Enligt EU-domstolens dom i Elgafaji-målet omfattar artikel 15 c i skyddsgrundsdirektivet mer än artikel 3 i Europakonventionen och måste därför tolkas självständigt, men med hänsyn till mänskliga rättigheter, eftersom de garanteras enligt Europakonventionen.

Den skada som kan påverka en sökandes liv eller lem är inte begränsad till fysisk skada, utan kan även innebära allvarlig psykisk skada, där sådan skada är uppenbart orsakad av konflikten.

samband
(på grund
av urskillningslöst
våld)

Samband (på grund av)

Det samband som krävs ("på grund av") avser orsakssambandet mellan det urskillningslösa våldet och skadan (ett allvarligt hot mot en civilpersons liv eller lem).

Tolkningen av sambandet "på grund av" får inte begränsas till skada som är direkt orsakad av det urskillningslösa våldet eller av handlingar som begåtts av aktörerna i konflikten.

I viss utsträckning kan den även inbegripa de indirekta konsekvenserna av urskillningslöst våld i situationer med väpnad konflikt. Så länge som en koppling till det urskillningslösa våldet kan påvisas kan vissa indirekta konsekvenser beaktas i bedömningen, t.ex. utbrett brottsligt våld till följd av en fullständig kollaps av den allmänna ordningen, förstörelse av nödvändiga medel för överlevnad och problem i livsmedelsförsörjningen eller tillgången till hälso- och sjukvård.

Internationellt skyddsbehov "sur place" [\[tillbaka till checklistan\]](#)

Genèvekonventionen	Skyddsgrundsdirektivet	Nationell lagstiftning
Artikel 1A.2	Artikel 5	

Villkoret att en person befinner sig utanför sitt ursprungsland innebär inte att för att erkännas som en flykting eller beviljas subsidiärt skydd måste den sökande ha lämnat sitt ursprungsland på grund av en välgrundad fruktan för förföljelse eller en verklig risk för allvarlig skada. De relevanta omständigheterna kan uppstå senare och denna situation kallas *sur place*.

Sur place-situationer:

<i>En välgrundad fruktan för förföljelse eller en verklig risk för att lida allvarlig skada kan grunda sig på händelser som har ägt rum efter det att sökanden lämnade ursprungslandet.</i>	Denna beskrivning gäller yttre omständigheter som är oberoende av den sökande och som har direkta följder för den sökandes situation och skapar en välgrundad fruktan för förföljelse eller en verklig risk för allvarlig skada. Dessa händelser kan avse betydande förändring av omständigheterna i ursprungslandet, inklusive en intensifiering av faktorer som fanns redan tidigare efter att den sökande lämnade ursprungslandet. Det krävs dock inte att dessa händelser äger rum i ursprungslandet. Tredje parts handlingar kan också inverka på den sökandes enskilda situation.
---	---

<i>En välgrundad fruktan för förföljelse eller en verklig risk för att lida allvarlig skada kan grunda sig på verksamhet som sökanden ägnat sig åt sedan han eller hon lämnade ursprungslandet, i synnerhet om det kan fastställas att den verksamhet som åberopas är ett uttryck för och en fortsättning på åsikter eller inställningar som sökanden hade i ursprungslandet.</i>	När handläggare har att göra med <i>sur place</i> -situationer som rör den sökandes handlingar, måste de utvärdera om de aktörer som utövar förföljelse sannolikt är medvetna om och avogt inställda till den sökandes åsikter eller handlingar i sådan utsträckning att den sökande har en välgrundad fruktan för förföljelse eller löper en verklig risk för allvarlig skada. "Uttryck för och en fortsättning på åsikter eller en inställning som sökanden hade i ursprungslandet" innebär inte att de senare måste ha uttryckts tidigare i ursprungslandet. Detta bidrar dock uppenbart till att styrka att åsikterna eller inställningen har innehafts även tidigare.
---	---

"Utan att det påverkar Genèvekonventionen får medlemsstaterna besluta att en sökande som lämnar in en efterföljande ansökan normalt inte ska beviljas flyktingstatus om risken för förföljelse grundar sig på omständigheter som den sökande genom eget beslut har skapat efter att ha lämnat ursprungslandet" (artikel 5.3 i skyddsgrundsdirektivet). Möjligheten att införa ett sådant undantag syftar till att undvika missbruk av det internationella skyddssystemet. Det bör dock noteras att bedömningen av huruvida den sökandes fruktan är välgrundad alltid ska vara framåtblickande och att principen om "non-refoulement" ska följas i alla lägen.

Nationell lagstiftning och vägledning

Aktörer som utövar förföljelse eller tillfogar allvarlig skada [\[tillbaka till checklistan\]](#)

Genèvekonventionen	Skyddsgrundsdirektivet	Nationell lagstiftning
Artikel 1A.2	Artikel 6	

Aktörer som utövar förföljelse eller tillfogar allvarlig skada omfattar

Staten

- Termen "staten" bör tolkas brett. Den omfattar organ i de jure och de facto mening och kan avse tjänstemän som utövar statliga funktioner på alla nivåer, oavsett om de hör till den dömande, verkställande eller lagstiftande grenen av staten, och omfattar alla nivåer.
- Företrädare för staten som utövar förföljelse eller tillfogar allvarlig skada kan också omfatta personer eller organ med rätt att utöva offentliga befogenheter, privatpersoner eller grupper vilka agerar och kontrolleras eller styrs av organ eller enheter vilka har rätt till myndighetsutövning, eller företrädare för staten som agerar utanför sina rättsliga befogenheter.

Partier eller organisationer som kontrollerar staten eller en betydande del av statens territorium

- När de kontrollerar statens territorium eller en väsentlig del av detta kan partier eller organisationer utgöra grupper som de facto företräder staten genom att utöva vissa offentliga befogenheter i avsaknad av de jure statliga befogenheter.
- Skiljelinjen mellan partier eller organisationer som kontrollerar staten eller en betydande del av statens territorium och grupper som inte företräder staten är inte alltid tydlig.

Grupper som inte företräder staten

- Detta begrepp omfattar alla grupper som inte företräder staten, däribland klaner och stammar, rebellgrupper, brottslingar och familjemedlemmar.

Aktörer som utövar förföljelse är huvudfaktorer för beslutsprocessens status. Förföljelse eller allvarlig skada måste alltid ta sig uttryck genom en viss aktörs handlingar.

Skydd i ursprungslandet [\[tillbaka till checklistan\]](#)

Genèvekonventionen	Skyddsgrundsdirektivet	Nationell lagstiftning
Artikel 1A.2	Artikel 7	

Internationellt skydd är sekundärt i förhållande till det skydd som finns i ursprungslandet. Av denna anledning är bedömningen av tillgängligt skydd i ursprungslandet ett obligatoriskt steg i analysen av behovet av internationellt skydd, som måste följas om handläggaren tidigare har fastställt att det finns en verklig risk för förföljelse eller allvarlig skada om den sökande återvänder till sitt hemområde i ursprungslandet.

Först och främst måste handläggaren avgöra om skydd finns tillgängligt i hemområdet i ursprungslandet. Om det inte finns sådant skydd tillgängligt för den sökande kan man undersöka om det finns ett annat säkert område i det berörda landet.

Att det finns eller saknas skydd måste inte kopplas till skälen till förföljelse. Ett uppenbart misslyckande eller oförmåga att ge tillräckligt skydd visar att det saknas skydd. De aktörer som ger skydd måste inte ha några motiv eller urskillningslösa skäl. Det bör dock noteras att i fall där det medvetet saknas skydd kan detta i sig utgöra förföljelse eller allvarlig skada.

Tabellen nedan visar de obligatoriska faktorerna som måste beaktas i bedömningen av huruvida det finns tillgängligt skydd mot förföljelse eller allvarlig skada.

Skydd i ursprungslandet		
Aktörer som ger skydd	... måste vara	... att ge skydd som är
<div style="border: 1px solid green; border-radius: 10px; padding: 5px; text-align: center;">staten</div>	<div style="border: 1px solid green; border-radius: 10px; padding: 5px; text-align: center;">villiga</div>	<div style="border: 1px solid green; border-radius: 10px; padding: 5px; text-align: center;">effektivt</div>
	+	+
<div style="border: 1px solid green; border-radius: 10px; padding: 5px;">parter eller organisationer, inklusive internationella organisationer, som kontrollerar staten eller en betydande del av statens territorium</div>	<div style="border: 1px solid green; border-radius: 10px; padding: 5px; text-align: center;">kapabla</div>	<div style="border: 1px solid green; border-radius: 10px; padding: 5px; text-align: center;">av en icke-tillfällig natur</div>
		+
		<div style="border: 1px solid green; border-radius: 10px; padding: 5px; text-align: center;">tillgängligt</div>

Aktörer som ger skydd [\[tillbaka till checklistan\]](#)

Förteckningen över aktörer som ger skydd är **omfattande**.

- **Staten**

Vanligtvis är staten den främsta aktör som ger skydd. Staten innefattar alla organ med lagstiftande, verkställande, dömande eller annan funktion, oavsett verksamhetsnivå – central, federal, regional, provinsiell eller lokal.

I vissa fall kan även privata organ få statlig befogenhet och ansvar för att ge skydd under statens kontroll. Detta bör ske i enlighet med en åtgärd som antagits av staten.

För att anses vara en aktör som ger skydd måste staten kontrollera hela territoriet i ursprungslandet eller åtminstone en betydande del av det. I vissa fall kan staten såsom en aktör som ger skydd få hjälp från parter och organisationer, inklusive internationella organisationer, för att kunna fullgöra sin skyddande funktion, men detta bör inte påverka statens kontroll över territoriet eller den betydande delen av det.

Staten: villig

Staten är ovillig att erbjuda skydd, särskilt när det är den själv som utövar förföljelse eller tillfogar allvarlig skada eller tolererar sådana handlingar.

I de fall då det är staten eller statens företrädare som utövar förföljelse eller tillfogar allvarlig skada bör det finnas en presumtion att den sökande inte kan ges effektivt skydd. Denna presumtion kan dock motbevisas och vissa undantag kan tillämpas (t.ex. när hotet kommer från en lokal myndighet och den centrala myndigheten är villig och kapabel att erbjuda skydd).

Staten: kapabel

Endast viljan att skydda räcker inte om förmågan att skydda saknas.

Staten kan inte erbjuda skydd om den inte har de befogenheter eller resurser som krävs för detta.

I detta sammanhang måste särskild uppmärksamhet ägnas åt situationer där ett maktskifte nyligen skett i ursprungslandet eller när det råder undantagstillstånd i landet.

Båda villkoren måste vara uppfyllda. Skydd kan inte övervägas att ges till den sökande om staten är villig men inte kapabel att erbjuda skydd, eller kapabel men inte villig att göra det.

Om staten är inkapabel och/eller ovillig att tillhandahålla skydd kan detta vara specifikt för det enskilda fallet eller i allmänhet, men även gälla för den sökande.

- **Parter eller organisationer, inklusive internationella organisationer**

Parter och organisationer kan anses vara aktörer som ger skydd under förutsättning att de uppfyller följande kumulativa krav:

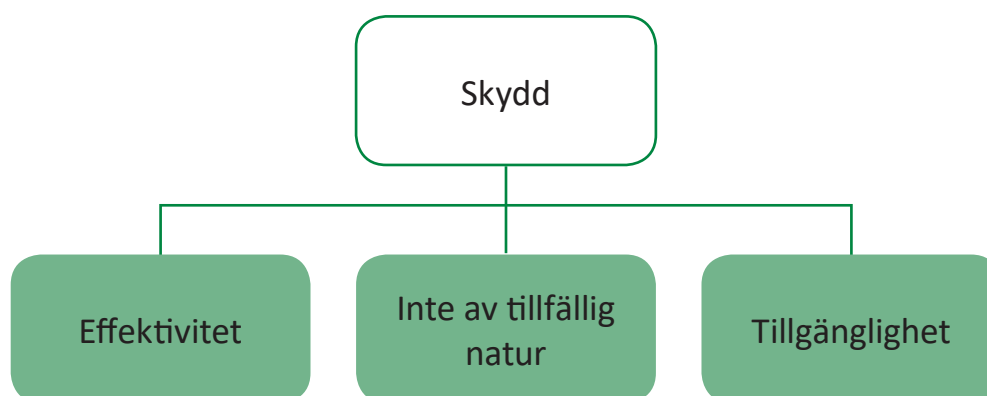

För att kunna anse att parterna eller organisationerna kontrollerar territoriet i en stat eller en betydande del av det, bör det fastställas att de utövar relevanta statliga funktioner. Detta bör ses i kombination med deras faktiska förmåga att tillhandahålla skydd som är verksamt och inte av en tillfällig natur.

Parternas och organisationernas villighet och kapacitet att tillhandahålla skydd måste bedömas enligt samma normer som tillämpas för statligt skydd.

Skyddets beskaffenhet

Skyddet i ursprungslandet måste uppfylla följande tre kumulativa villkor:

► **Effektivitet** [\[tillbaka till checklisten\]](#)

Skydd tillhandahålls normalt när de aktörer som ger skydd vidtar rimliga åtgärder för att förhindra att en person förföljs eller lider allvarlig skada, bl.a. genom att ombesörja att det finns ett effektivt rättssystem för avslöjande, åtal och bestraffning för handlingar som innebär förföljelse eller allvarlig skada, och när sökanden har tillgång till detta skydd.

Bedömningen av huruvida de aktörer som ger skydd vidtar ”rimliga åtgärder” är en praktisk fråga och därmed avses de åtgärder som rimligtvis kan förväntas för att förhindra den förföljelse eller allvarliga skada som den sökande fruktar. Vad som betecknas som rimliga åtgärder beror även på graden av den fruktade allvarliga skadan. Vissa nivåer av övergrepp kan inte uteslutas även om rimliga åtgärder vidtas för att förhindra förföljelse eller att en person lider allvarlig skada.

Förföljelse eller handlingar som orsakar allvarlig skada faller normalt inom ramen för straffrätten på grund av den höga allvarlighetsgraden. Enbart avslöjande, åtal och bestraffning för handlingar som utgör förföljelse eller allvarlig skada, efter att de har ägt rum, uppfyller inte kraven för effektivt skydd. De aktörer som ger skydd måste vidta rimliga åtgärder för att förhindra sådana skadliga handlingar och minska risken för att de utförs.

Faktorer som människorättssituationen, korruption, (o)tillräckliga resurser, metoder för att förebygga och bekämpa brottslighet, rättsväsendets oberoende ställning osv. kan beaktas i bedömningen av huruvida det finns ett verksamt skydd.

► **Inte av tillfällig natur** [\[tillbaka till checklisten\]](#)

Eftersom bedömningen av behovet av internationellt skydd är framåtblickande är det viktigt att fastställa att skyddet i ursprungslandet inte är av en tillfällig natur.

Framför allt bör detta beaktas när bedömning av denna faktor sker i förhållande till skydd som ges av parter eller organisationer, inklusive internationella organisationer, som kontrollerar staten eller en betydande del av statens territorium, mot bakgrund av att deras kontroll normalt är av en tillfällig natur.

► **Tillgänglighet** [\[tillbaka till checklisten\]](#)

Den sökandes tillgång till skydd i ursprungslandet måste bedömas mot bakgrund av både rättsliga och praktiska hinder för skydd. Sådana hinder kan hänföra sig till den sökandes personliga situation, diskriminering, kulturella hinder, den ställning som den aktör som utövar förföljelse eller tillfogar allvarlig skada har osv.

Om det är staten som utövar förföljelse eller tillfogar allvarlig skada kan man förutsätta att skydd inte är tillgängligt. Detta är kopplat till kravet på att staten måste vara villig att ge skydd.

För att kunna fastställa att skydd inte finns tillgängligt bör detta styrkas av följande:

- Den sökande har utan framgång sökt skydd hos de behöriga myndigheterna i ursprungslandet, eller
- den sökande skulle inte ha fått skydd om han eller hon hade begärt det, exempelvis om skydd normalt inte finns tillgängligt eller om en ansökan om detta är irrelevant eller till och med farlig.

En person behöver inte ha uttömt alla möjligheter till skydd i sitt ursprungsland för att kunna hävda att det inte finns tillgång till skydd mot förföljelse eller allvarlig skada i hemlandet. Den sökandes personliga omständigheter måste beaktas, framför allt om vederbörande har utsatts för övergrepp av den aktör som ger skydd eller om den aktör som ger skydd tidigare har misslyckats med att ge skydd till den sökande mot förföljelse eller allvarlig skada.

Internt skyddsalternativ [\[tillbaka till checklisten\]](#)

Genèvekonventionen	Skyddsgrundsdirektivet	Nationell lagstiftning
Artikel 1A.2	Artikel 8	

Om skydd inte finns tillgängligt i hemområdet i ursprungslandet ska handläggaren undersöka om det finns ett annat säkert område i det berörda landet.

Följaktligen kan handläggaren fastställa att en sökande inte är i behov av internationellt skydd om det finns en del av ursprungslandet där vederbörande inte har någon välgrundad fruktan för att bli förföljd, inte utsatts för verklig fara för allvarlig skada eller har tillgång till skydd mot förföljelse och allvarlig skada.

Handläggaren har skyldighet att visa att internt skydd finns tillgängligt i detta särskilda område i ursprungslandet. Detta område måste också anges av handläggaren.

För att fastställa att internt skydd finns tillgängligt i en **särskild del** av den sökandes ursprungsland måste tre kumulativa kriterier vara uppfyllda:

Denna del av landet är **säker** för den sökande.

Den sökande har **tiltråde** till denna del av landet.

Den sökande kan **rimligen förväntas bosätta sig** där.

Det finns inga krav på att den sökande innan han eller hon ansöker om internationellt skydd måste ha utnyttjat möjligheterna att få skydd i en annan del av ursprungslandet. Bedömningen ska inriktas på huruvida ett sådant alternativ finns tillgängligt vid den tidpunkt som beslutet fattas.

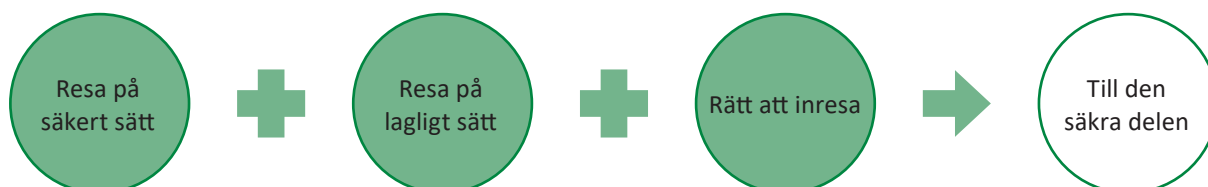
► Säkerhet i en del av ursprungslandet [\[tillbaka till checklisten\]](#)

Ett område är säkert för den sökande antingen på grund av att vederbörande inte har någon välgrundad fruktan för förföljelse eller allvarlig skada eller på grund av att vederbörande i denna del av landet har tillgång till skydd mot förföljelse eller allvarlig skada.

<p>Avsaknad av förföljelse eller allvarlig skada</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Avsaknad av den initiala förföljelse eller allvarliga skada som härrör från hemområdet: I detta avseende måste räckvidden för den aktör som utövar förföljelse eller tillfogar allvarlig skada undersökas <p style="text-align: center;">och</p> <ul style="list-style-type: none"> • inga potentiella nya former av förföljelse eller allvarlig skada får finnas. <p>Om staten är den som utövar förföljelse eller tillfogar allvarlig skada finns det normalt inte något säkert område i ursprungslandet, eftersom staten i allmänhet har behörighet inom hela sitt territorium.</p>
<p>eller</p>	
<p>Tillgängligt skydd mot förföljelse eller allvarlig skada</p>	<p>Skydd i det berörda området måste uppfylla samma obligatoriska villkor som de som krävs för skydd mot förföljelse eller allvarlig skada i hemområdet i ursprungslandet (se underavsnittet "Skyddets beskaffenhet" ovan).</p> <p>Om staten är den som utövar förföljelse eller tillfogar allvarlig skada finns det en presumtion att sökanden inte kan ges effektivt skydd, eftersom staten i allmänhet har behörighet inom hela sitt territorium.</p> <p>Om staten har överseende med eller tolererar förföljelse eller allvarlig skada som orsakas av grupper som inte företräder staten måste dessa gruppers inverkan på det berörda området undersökas för ett internt skyddsalternativ.</p>

► Tillgång till en del av ursprungslandet [\[tillbaka till checklisten\]](#)

För att kunna avgöra om ett internt skyddsalternativ finns tillgängligt i den sökandes ursprungsland räcker det inte med att handläggaren fastställer att det finns en säker del av landet. Den sökande måste på ett säkert och lagligt sätt kunna resa till och beviljas rätt till inresa i denna del.

- **Resa på säkert sätt:** detta innebär att det finns en säker rutt som den sökande praktiskt kan resa via utan särskilda svårigheter, så att han eller hon kan få tillgång till det säkra området i ursprungslandet utan att löpa allvarliga risker.
- **Resa på lagligt sätt:** detta innebär att det inte finns några lagliga hinder som hindrar den sökande från att resa till det säkra området.
- Om den sökande måste passera genom ett tredjeland för att kunna resa in i det säkra området måste vederbörande lagligen kunna göra detta.
- **Rätt till inresa:** den sökande beviljas rätt till inresa i det säkra området av den aktör/de aktörer som kontrollerar det.

► Rimlighet för den sökande att bosätta sig i en del av ursprungslandet [\[tillbaka till checklisten\]](#)

Testet för rimlighet bygger på en **rättsbaserad strategi**. Framför allt grundläggande behov bör garanteras, bl.a. mat, logi och hygien. Dessutom måste den sökandes möjlighet att trygga sitt eget och sin familjs uppehälle samt tillgång till grundläggande hälso- och sjukvård samt utbildning för barn beaktas.

I bedömningen av huruvida det är rimligt för den sökande att bosätta sig i denna del av landet bör hänsyn tas till den sökandes personliga omständigheter, såsom ålder, kön, hälsotillstånd, social och utbildningsmässig bakgrund, familj och sociala band, språk, könsidentitet, sexuell läggning osv.

Nationell vägledning**Ovilja att utnyttja skyddet i ursprungslandet**

Om skydd finns tillgängligt i ursprungslandet kan det finnas fall där den sökande är ovillig att utnyttja detta skydd på grund av motiverade skäl.

Den sökandes ovilja att utnyttja skyddet i ursprungslandet (inklusive skydd som finns tillgängligt i en annan säker del av ursprungslandet) måste vara kopplad till hans eller hennes fruktan för förföljelse eller risk för allvarlig skada.

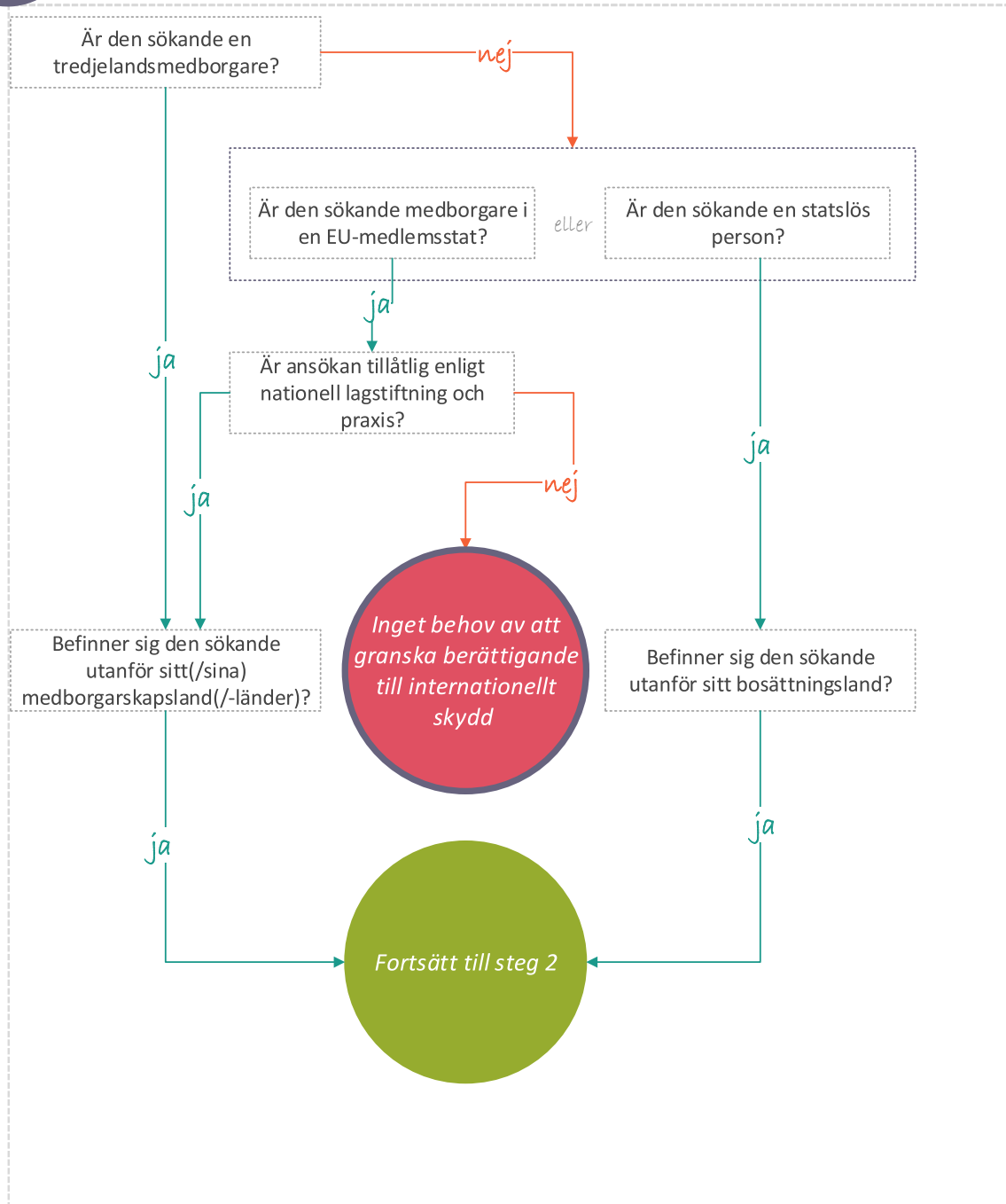
Erfarenheter av traumatiska händelser och deras bestående konsekvenser kan utgöra övertygande skäl för den sökandes ovilja att utnyttja skyddet i ursprungslandet.

FLÖDESSCHEMAN

- ▶ *Visuell steg-för-steg-vägledning för handläggare som granskar enskilda ansökningar om internationellt skydd*

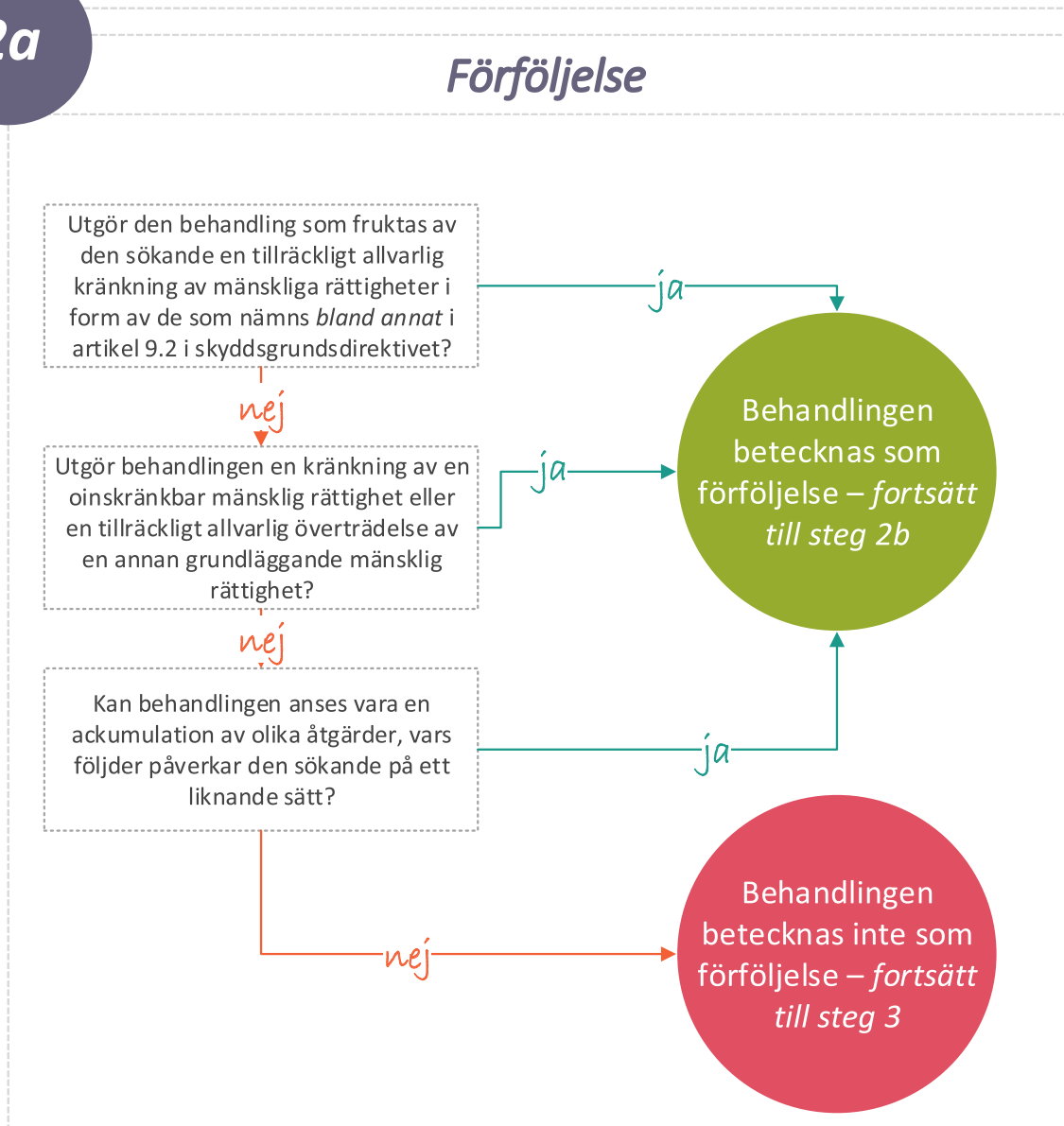
1

Preliminära beaktanden: personligt och territoriellt tillämpningsområde

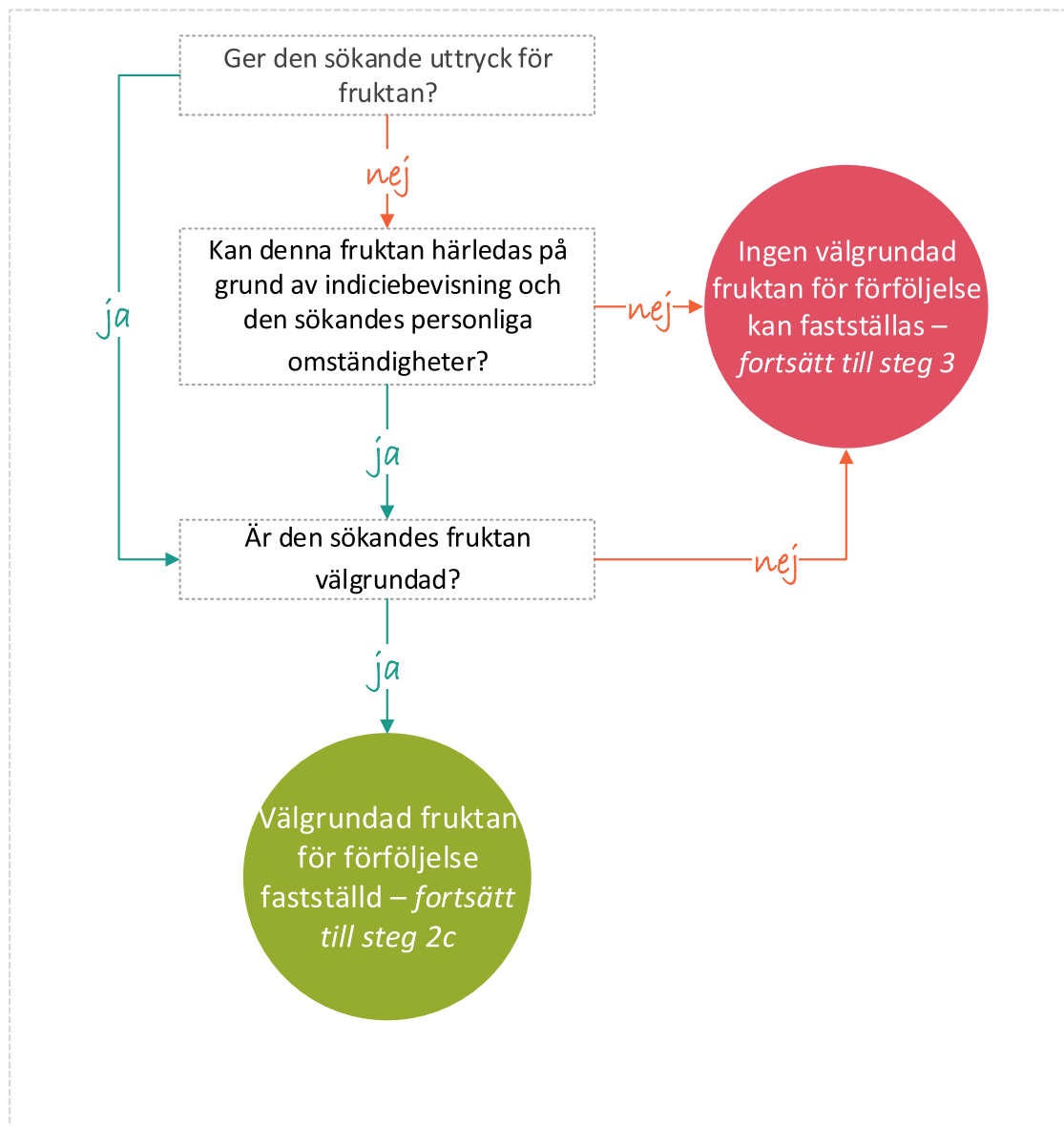
2a

Förföljelse

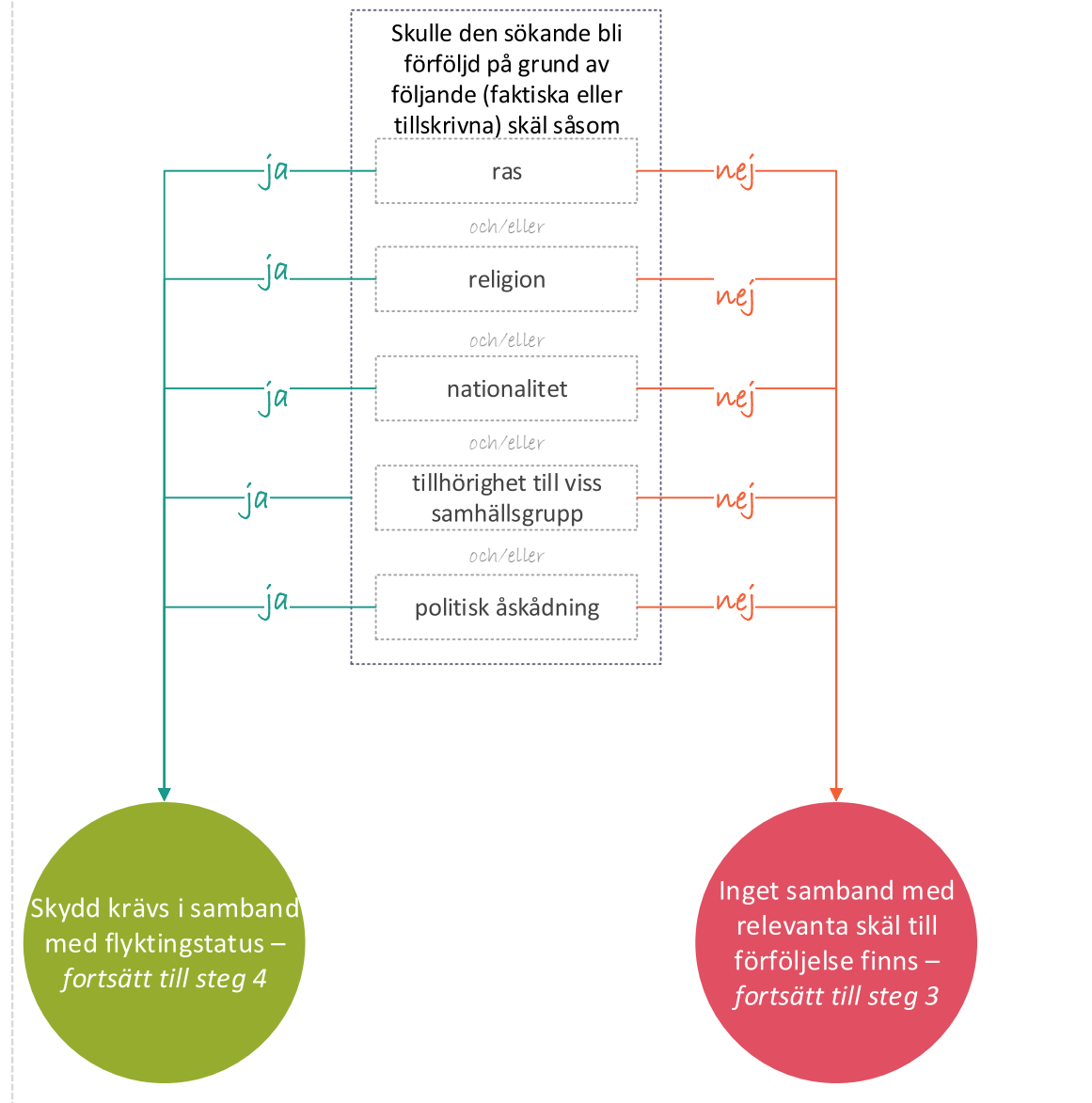
2b

Välgrundad fruktan

2c

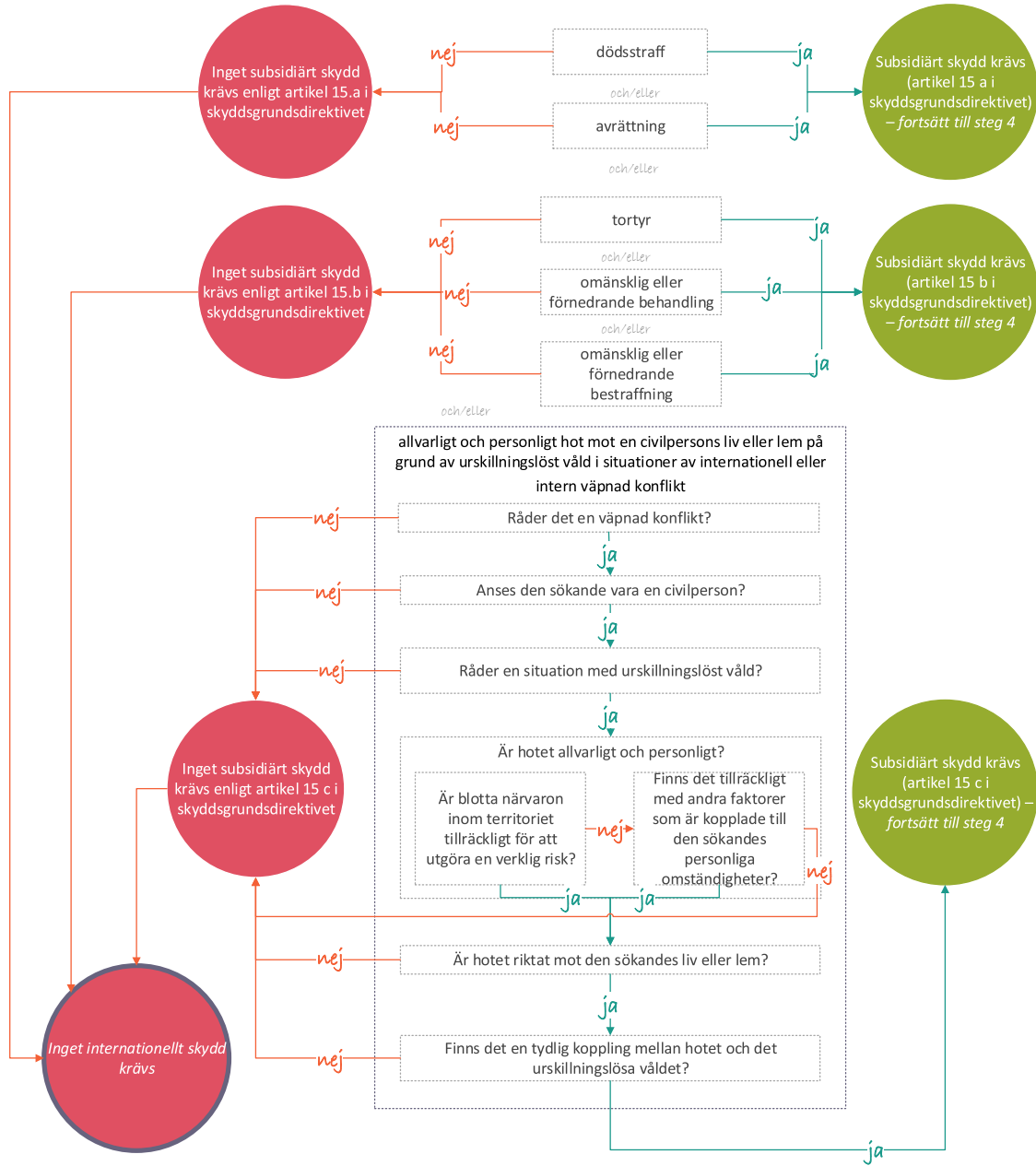
Skäl till förföljelsen

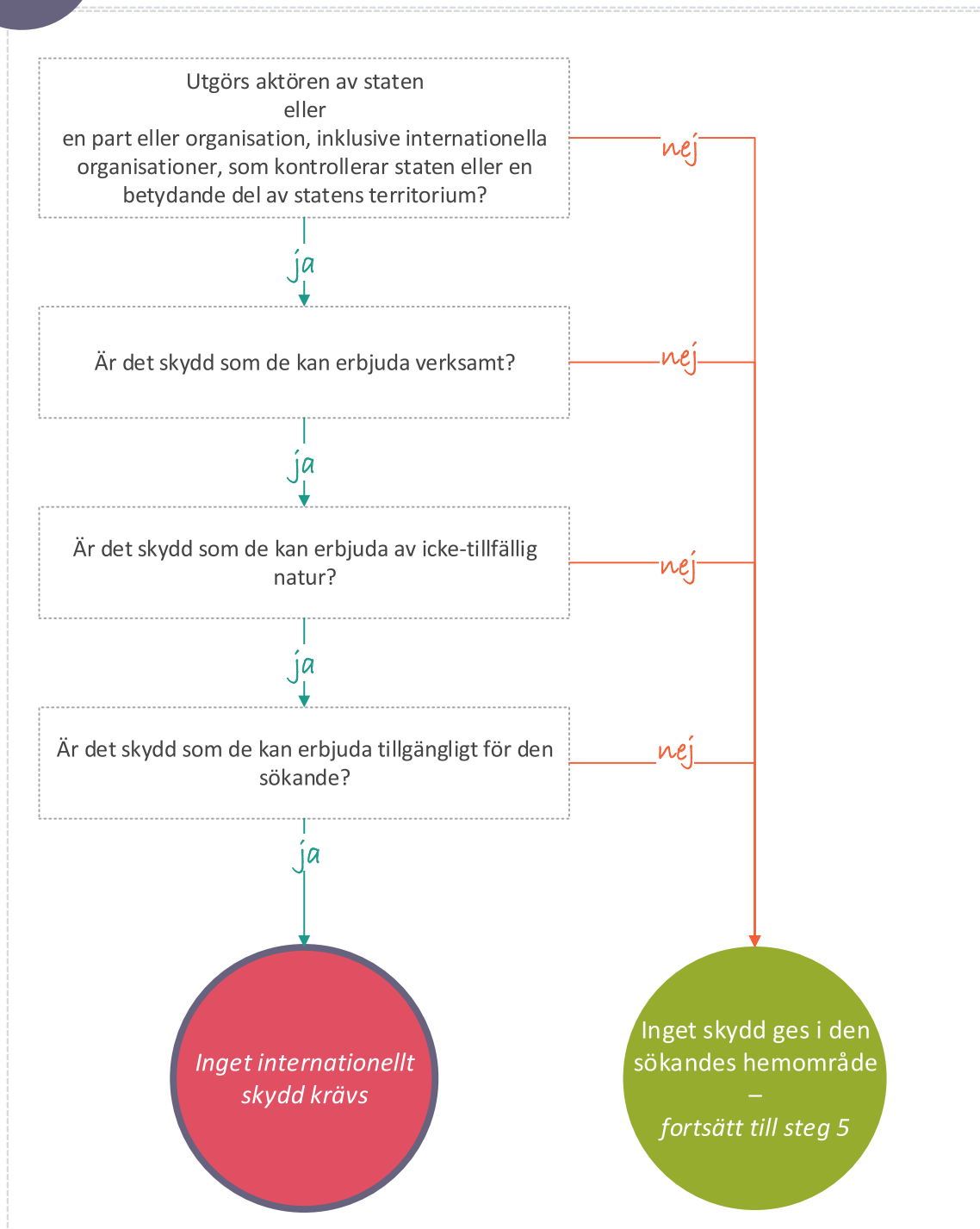
3

Subsidiärt skydd

Finns det en rimlig sannolikhet att den sökande utsätts för följande typer av allvarlig skada?

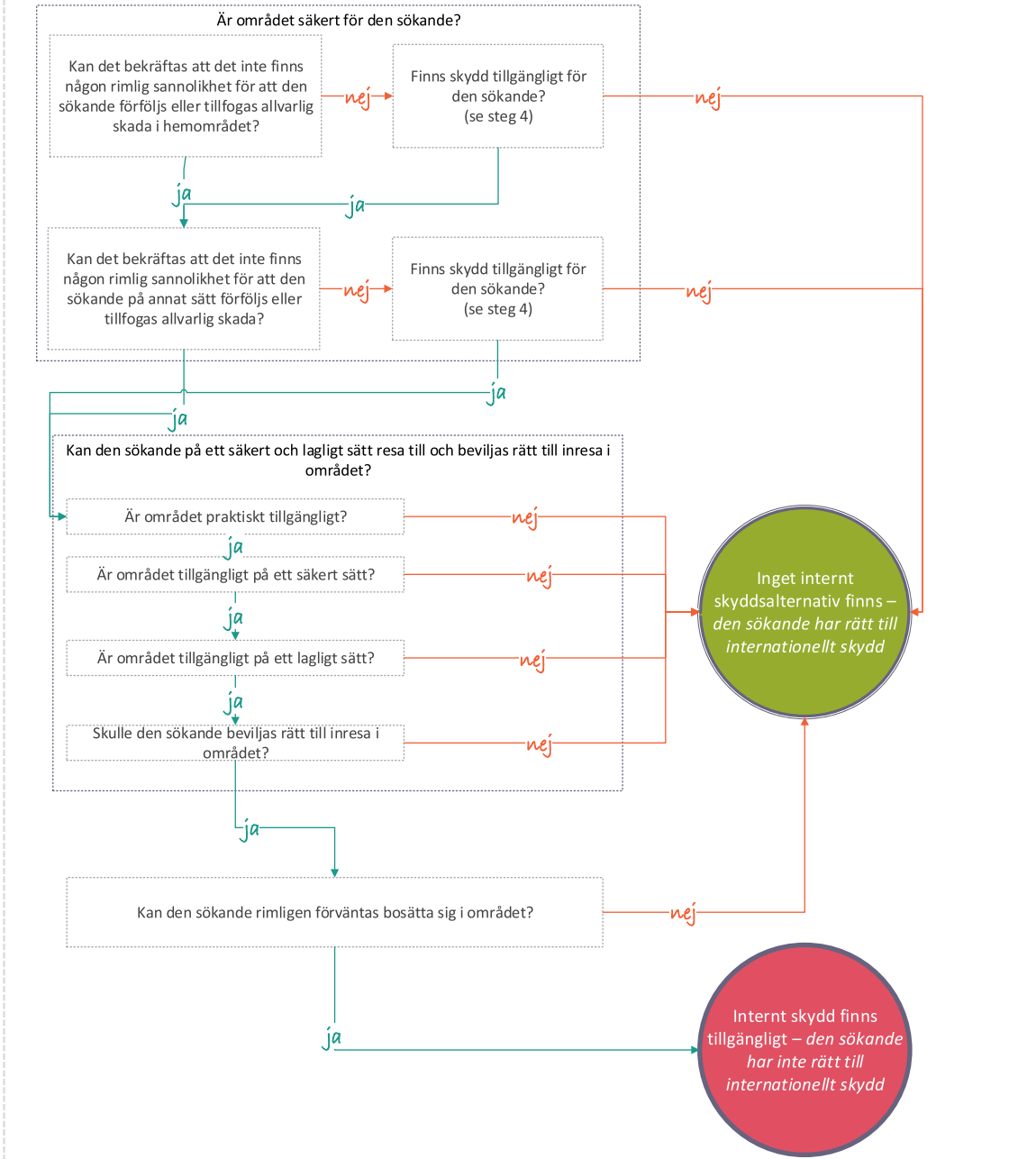

4

Skydd i ursprungslandet

5

Internt skyddsalternativ

REFERENSER

- ▶ *Referenser till lagstiftning, relevant rättspraxis och ytterligare källor*
- ▶ *Använd de tomma fälten för att lägga till nationell lagstiftning och rättspraxis*

Användbara länkar

- ✓ **Asylprocedurdirektivet** – Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd.
- ✓ **EU-domstolen** – Europeiska unionens domstol.
- ✓ **Europakonventionen** – Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna.
- ✓ **Europadomstolen** – Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna.
- ✓ **Genèvekonventionen** – 1951 års Genèvekonvention och 1967 års protokoll angående flyktingars rättsliga ställning.
- ✓ **ICJ** – Internationella domstolen (*International Court of Justice*).
- ✓ **Skyddsgrundsdirektivet** – Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet.

Andra källor

UNHCR:s handbok och vägledning om förfarandet och kriterierna vid fastställandet av flyktingars rättsliga ställning enligt 1951 års Genèvekonvention och 1967 års protokoll angående flyktingars rättsliga ställning, andra vägledningar, politiska dokument och slutsatserna från UNHCR:s årliga exekutiva kommitté (ExCom) och ständiga kommitté finns [här](#).

Rättsliga referenser och relevant rättspraxis

Denna översikt över rättsliga referenser och rättspraxis är inte avsedd att ge en fullständig förteckning. Dess syfte är endast att ge handläggaren praktisk vägledning genom hänvisningar till vissa av de viktigaste bestämmelserna och till fastställd rättspraxis.

Hänvisningarna nedan är ordnade efter ämnesområden. Där så är möjligt finns hyperlänkar till rättspraxis och ytterligare rättsliga instrument för att underlätta hänvisningen.

Allmänna principer

Rättsliga hänvisningar	Rättspraxis
Artikel 1A.2 i Genèvekonventionen	✓ EU-domstolen , H.N./Minister for Justice, Equality and Law Reform m.fl., mål C-604/12, dom av den 8 maj 2014, EU:C:2014:302, punkt 35 (<i>företrädare för flyktingstatus</i>)
Artikel 2 d och 2 f i skyddsgrundsdirektivet	✓ EU-domstolen , M.M./Minister for Justice, Equality and Law Reform m.fl., mål C-277/11, dom av den 22 november 2012, EU:C:2012:744, punkt 64 (<i>etapper i beslutsprocessen</i>)
Artikel 4.3 i skyddsgrundsdirektivet	
Nationell lagstiftning	Nationell rättspraxis

Personligt och territoriellt tillämpningsområde

Rättsliga hänvisningar	Rättspraxis
<p>1967 års protokoll till Genèvekonventionen angående flyktingars rättsliga ställning</p> <p>Artikel 2 d och 2 f i skyddsgrundsdirektivet</p> <p>Konvention om statslösa personers rättsliga ställning, FN:s fördragssamling, vol. 360, s. 117, den 28 september 1954</p> <p>Protokoll (nr 24) om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater</p>	<p>✓ Internationella domstolen, målet <i>Nottebohm (Liechtenstein mot Guatemala)</i>, dom av den 6 april 1955, andra delen, ICJ (Reports 1955), s. 23–24 (<i>fastställande av nationalitet</i>)</p> <p>✓ EU-domstolen, <i>X och X/État belge</i>, mål C-638/16 PPU, dom av den 7 mars 2017, EU:C:2017:173, punkterna 49 och 51 (<i>territoriellt tillämpningsområde för skyddsgrundsdirektivet</i>)</p>
Nationell lagstiftning	Nationell rättspraxis

Flyktingstatus: välgrundad fruktan för förföljelse

Rättsliga hänvisningar	Rättspraxis
<p>Artikel 1A.2 i Genèvekonventionen</p> <p>Artikel 9 i skyddsgrundsdirektivet</p> <p>Artikel 4.4 i skyddsgrundsdirektivet</p> <p>Allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, FN:s generalförsamling, resolution 217 (III), den 10 december 1948</p> <p>Internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, FN:s fördragssamling, vol. 999, s. 171, den 16 december 1966</p> <p>Internationella konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering, FN:s fördragssamling, vol. 660, s. 195, den 7 mars 1966</p> <p>Konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor, FN:s fördragssamling, vol. 1249, s. 13, den 18 december 1979</p> <p>Konventionen om barnets rättigheter, FN:s fördragssamling, vol. 1577, s. 3, den 20 november 1989</p>	<p>✓ EU-domstolen, <i>Andre Lawrence Shepherd/Bundesrepublik Deutschland</i>, mål C-472/13, dom av den 26 februari 2015, EU:C:2015:117, punkterna 25–26 (<i>individuell bedömning av förföljelse</i>), punkterna 46, 49 och 52–56 (<i>vägran att utföra militärtjänst</i>)</p> <p>✓ EU-domstolen, <i>Bundesrepublik Deutschland mot Y och Z</i>, förenade målen C-71/11 och C-99/11, dom av den 5 september 2012, stora avdelningen, EU:C:2012:518, punkterna 57 och 60–67 (<i>allvarlighetsgraden för ingrepp i rätten att utöva religionsfriheten</i>), punkt 72 (<i>tillräcklig allvarlighetsgrad för att betecknas som förföljelse</i>), punkterna 78–80 (<i>välgrundad fruktan</i>)</p> <p>✓ EU-domstolen, <i>Minister voor Immigratie en Asiel/X och Y, och Z/Minister voor Immigratie en Asiel</i>, förenade målen C-199/12–C-201/12, dom av den 7 november 2013, EU:C:2013:720, punkterna 53–61 (<i>tillräcklig allvarlighetsgrad för att betecknas som förföljelse, kriminalisering av homosexuella handlingar</i>), punkterna 63–64 (<i>tidigare förföljelse</i>), punkterna 73–76 (<i>välgrundad fruktan</i>)</p>

Rättsliga hänvisningar	Rättspraxis
<p>Fakultativt protokoll till konventionen om barnets rättigheter vid indragning av barn i väpnade konflikter, den 25 maj 2000</p> <p>Fakultativt protokoll till konventionen om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi, den 25 maj 2000</p> <p>Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, FN:s fördragssamling, vol. 2515, s. 3, den 13 december 2006</p> <p>Internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter från 1966, FN:s fördragssamling, vol. 993, s. 3, den 16 december 1966</p> <p>Den europeiska sociala stadgan från 1961, CETS nr 35, den 18 oktober 1961, och den reviderade europeiska sociala stadgan, CETS nr 163, den 3 maj 1996</p>	
Nationell lagstiftning	Nationell rättspraxis

Skäl till förföljelsen: ras

Rättsliga hänvisningar	Rättspraxis
<p>Artikel 1A.2 i Genèvekonventionen</p> <p>Artikel 10.1 a i skyddsgrundsdirektivet</p> <p>Internationella konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering, FN:s fördragssamling, vol. 660, s. 195, den 7 mars 1966</p>	<p>✓ Europadomstolen, Khamrakulov mot Ryssland, ansökan nr 68894/13, dom av den 16 april 2015, punkterna 66–67 (förföljelse på grund av etniskt ursprung)</p> <p>✓ Europadomstolen, A.A. mot Frankrike, ansökan nr 18039/11, dom av den 15 april 2015, punkt 58 (förföljelse på grund av etniskt ursprung)</p> <p>✓ Europadomstolen, A.F. mot Frankrike, ansökan nr 80086/13, dom av den 15 april 2015, punkterna 50–52 (förföljelse på grund av etniskt ursprung)</p> <p>✓ Europadomstolen, S.H. mot Förenade kungariket, ansökan nr 19956/06, dom av den 15 juni 2010, punkt 70 (rasdiskriminering)</p> <p>✓ Europadomstolen, Salah Sheekh mot Nederländerna, ansökan nr 1948/04, dom av den 11 januari 2007, punkt 148 (etnisk minoritet)</p> <p>✓ Europadomstolen, Cypern mot Turkiet, ansökan nr 25781/94, dom av den 10 maj 2001, stora avdelningen, punkt 306 (rasdiskriminering)</p>
Nationell lagstiftning	Nationell rättspraxis

Skäl till förföljelsen: religion

Rättsliga hänvisningar	Rättspraxis
<p>Artikel 1A.2 i Genèvekonventionen</p> <p>Artikel 10 b i skyddsgrundsdirektivet</p>	<p>✓ EU-domstolen, Bundesrepublik Deutschland/Y och Z, förenade målen C-71/11 och C-99/11, dom av den 5 september 2012, stora avdelningen, EU:C:2012:518, punkt 80 (<i>den sökande kan inte förväntas avstå från religionsutövning</i>)</p> <p>✓ Europadomstolen, F.G. mot Sverige, ansökan nr 43611/11, dom av den 23 mars 2016, punkterna 123–124 (<i>religiös omvändelse</i>)</p> <p>✓ Europadomstolen, M.K.N. mot Sverige, ansökan nr 72413/10, dom av den 27 juni 2013, punkterna 32–44 (<i>religiös tillhörighet</i>)</p>
Nationell lagstiftning	Nationell rättspraxis

Skäl till förföljelsen: nationalitet

Rättsliga hänvisningar	
<p>Artikel 1A.2 i Genèvekonventionen</p> <p>Artikel 10 c i skyddsgrundsdirektivet</p>	
Nationell lagstiftning	Nationell rättspraxis

Skäl till förföljelsen: tillhörighet till viss samhällsgrupp

Rättsliga hänvisningar	Rättspraxis
<p>Artikel 1A.2 i Genèvekonventionen</p> <p>Artikel 10 d i skyddsgrundsdirektivet</p> <p>Skäl 30 i skyddsgrundsdirektivet</p>	<p>✓ EU-domstolen, Minister voor Immigratie en Asiel/X och Y, och Z/Minister voor Immigratie en Asiel, förenade målen C-199/12–C-201/12, dom av den 7 november 2013, EU:C:2013:720, punkterna 45–49 (<i>definition av viss samhällsgrupp</i>), punkterna 53–61, (<i>kriminalisering av homosexuella handlingar</i>), punkterna 70–76 (<i>den sökande kan inte förväntas hemlighålla sin homosexualitet eller iaktta återhållsamhet när han eller hon ger uttryck för sin sexuella läggning</i>)</p>
Nationell lagstiftning	Nationell rättspraxis

Skäl till förföljelsen: politisk åskådning

Rättsliga hänvisningar	
Artikel 1A.2 i Genèvekonventionen	
Artikel 10 d i skyddsgrundsdirektivet	
Nationell lagstiftning	Nationell rättspraxis

Samband (på grund av)

Rättsliga hänvisningar	
Artikel 1A.2 i Genèvekonventionen	
Artikel 9.3 i skyddsgrundsdirektivet	
Nationell lagstiftning	Nationell rättspraxis

Subsidiärt skydd: verklig risk för allvarlig skada

Rättsliga hänvisningar	Rättspraxis
Artikel 2 f i skyddsgrundsdirektivet	<ul style="list-style-type: none"> ✓ EU-domstolen, Meki Elgafaji och Noor Elgafaji/Staatssecretaris van Justitie, mål C-465/07, dom av den 17 februari 2009, EU:C:2009:94, punkt 40 (<i>tidigare allvarlig skada</i>) ✓ Europadomstolen, F.G. mot Sverige, ansökan nr 43611/11, dom av den 23 mars 2016, punkt 115 (<i>bedömning av verklig risk</i>) ✓ Europadomstolen, Auad mot Bulgarien, ansökan nr 46390/10, dom av den 11 oktober 2011, punkt 99 c (<i>bedömning av verklig risk</i>) ✓ Europadomstolen, Saadi mot Italien, ansökan nr 37201/06, dom av den 28 februari 2008, punkt 130 (<i>bedömning av verklig risk</i>) och punkt 140 (<i>beviskrav</i>) ✓ Europadomstolen, Vilvarajah med flera mot Förenade kungariket, 45/1990/236/302–306, dom av den 26 september 1991, punkt 111 (<i>beviskrav</i>)
Nationell lagstiftning	Nationell rättspraxis

Subsidiärt skydd: dödsstraff eller avrättning

Rättsliga hänvisningar	Rättspraxis
<p>Artikel 15 a i skyddsgrundsdirektivet</p> <p>Artikel 2 i Europakonventionen</p> <p>Protokoll nr 6 till konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, avseende avskaffande av dödsstraffet</p> <p>Protokoll nr 13 till konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, avseende avskaffande av dödsstraffet under alla omständigheter</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Europadomstolen, Al-Saadoon och Mufdhi mot Förenade kungariket, ansökan nr 61498/08, dom av den 2 mars 2010, punkt 115 (dödsstraff – dödscell) ✓ Europadomstolen, Ilaşcu med flera mot Moldavien och Ryssland, ansökan nr 48787/99, dom av den 8 juli 2004, punkterna 429–433 (dödsstraff – dödscell) ✓ Europadomstolen, Soering mot Förenade kungariket, 1/1989/161/217, dom av den 7 juli 1989, punkt 111 (dödscell)
Nationell lagstiftning	Nationell rättspraxis

Subsidiärt skydd: tortyr och omänsklig eller förnedrande bestraffning eller behandling

Rättsliga hänvisningar	Rättspraxis
<p>Artikel 15 b i skyddsgrundsdirektivet</p> <p>Artikel 3 i Europakonventionen</p> <p>Konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, vol. 1465, s. 85, den 10 december 1984</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ EU-domstolen, Mohamed M’Bodj/État belge, mål C-542/13, dom av den 18 december 2014, stora avdelningen, EU:C:2014:2452, punkterna 40, 41 och 50 (avsaknad av tillgång till lämplig hälso- och sjukvård) ✓ EU-domstolen, Meki Elgafaji och Noor Elgafaji/Staatssecretaris van Justitie, mål C-465/07, dom av den 17 februari 2009, EU:C:2009:94, punkt 28 (relevant rättspraxis från Europadomstolen vid tolkning av tillämpningsområdet för artikel 15 b i skyddsgrundsdirektivet) ✓ Europadomstolen, Paposhvili mot Belgien, ansökan nr 41738/10, dom av den 13 december 2016, punkterna 181–193 (avsaknad av tillgång till lämplig hälso- och sjukvård) ✓ Europadomstolen, Trabelsi mot Belgien, ansökan nr 140/10, dom av den 4 september 2014, punkterna 113–115 (livstids fängelse) ✓ Europadomstolen, M.S.S. mot Belgien och Grekland, ansökan nr 30696/09, dom av den 21 januari 2011, stora avdelningen, punkt 220 (definition av "omänsklig" och "förnedrande") ✓ Europadomstolen, Gäfgen mot Tyskland, ansökan nr 22978/05, dom av den 1 juni 2010, stora avdelningen, punkt 108 (allvarlighetsgrad för att betecknas som tortyr) ✓ Europadomstolen, Kalashnikov mot Ryssland, ansökan nr 47095/99, dom av den 15 juli 2002, punkt 95 (förnedrande behandling) ✓ Europadomstolen, Selmouni mot Frankrike, ansökan nr 25803/94, dom av den 28 juli 1999, stora avdelningen, punkterna 99–101 (definition av tortyr) ✓ Europadomstolen, Tyrer mot Förenade kungariket, ansökan nr 5856/72, dom av den 15 mars 1978, punkt 30 (förnedrande behandling) ✓ Europadomstolen, Irland mot Förenade kungariket, ansökan nr 5310/71, dom av den 18 januari 1978, punkt 167 (skillnad mellan tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning)
Nationell lagstiftning	Nationell rättspraxis

Subsidiärt skydd: allvarligt och personligt hot mot en civilpersons liv eller lem på grund av urskillningslöst våld i situationer av internationell eller intern väpnad konflikt

Rättsliga hänvisningar	Rättspraxis
Artikel 15 c i skyddsgrundsdirektivet	<ul style="list-style-type: none"> ✓ EU-domstolen, Aboubacar Diakité/Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides, mål C-285/12, dom av den 30 januari 2014, EU:C:2014:39, punkt 35 (<i>väpnad konflikt</i>) ✓ EU-domstolen, Meki Elgafaji och Noor Elgafaji/Staatssecretaris van Justitie, mål C-465/07, dom av den 17 februari 2009, EU:C:2009:94, punkterna 32–33 (<i>allvarligt och personligt hot</i>), punkterna 34–35 (<i>urskillningslöst våld</i>), punkt 39 (<i>test enligt "glidande skala"</i>) ✓ Europadomstolen, K.A.B. mot Sverige, ansökan nr 886/11, dom av den 5 september 2013, punkterna 75–77 (<i>urskillningslöst våld</i>) ✓ Europadomstolen, Sufi och Elmi mot Förenade kungariket, ansökan nr 8319/07 och nr 11449/07, dom av den 28 november 2011, punkt 241 (<i>urskillningslöst våld</i>)
Nationell lagstiftning	Nationell rättspraxis

Internationellt skyddsbehov "sur place"

Rättsliga hänvisningar	Rättspraxis
Artikel 5 i skyddsgrundsdirektivet	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Europadomstolen, F.G. mot Sverige, ansökan nr 43611/11, dom av den 23 mars 2016, punkterna 123–124 och 144–158 (<i>verksamhet i asyllandet – riskbedömning</i>) ✓ Europadomstolen, H.S. med flera mot Cypern, ansökan nr 41753/10 och 13 andra ansökningar, dom av den 21 juli 2015, punkt 277 (<i>identifiering genom myndigheterna</i>) ✓ Europadomstolen, A.A. mot Schweiz, ansökan nr 58802/12, dom av den 7 januari 2014, punkterna 38–43 (<i>verksamhetsnivå och identifiering genom myndigheterna</i>) ✓ Europadomstolen, S.F. m.fl. mot Sverige, ansökan nr 52077/10, dom av den 15 maj 2012, punkterna 68–71 (<i>nivå av politisk verksamhet</i>)
Nationell lagstiftning	Nationell rättspraxis

Aktörer som utövar förföljelse eller tillfogar allvarlig skada

Rättsliga hänvisningar	Rättspraxis
Artikel 6 i skyddsgrundsdirektivet	<ul style="list-style-type: none"> ✓ EU-domstolen, Mohamed M'Bodj/État belge, mål C-542/13, dom av den 18 december 2014, stora avdelningen, EU:C:2014:2452, punkt 35 (<i>aktör som utövar förföljelse som ett nödvändigt villkor</i>) ✓ Europadomstolen, Tatar mot Schweiz, ansökan nr 65692/12, dom av den 14 april 2015, punkt 41 (<i>aktörer som inte företräder staten</i>) ✓ Europadomstolen, Sufi och Elmi mot Förenade kungariket, ansökan nr 8319/07 och 11449/07, dom av den 28 november 2011, punkterna 281–282 (<i>aktör som utövar förföljelse som ett nödvändigt villkor</i>)
Nationell lagstiftning	Nationell rättspraxis

Aktörer som ger skydd och skyddets beskaffenhet

Rättsliga hänvisningar	Rättspraxis
<p>Artikel 1A.2 i Genèvekonventionen</p> <p>Artikel 7 i skyddsgrundsdirektivet</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ EU-domstolen, Aydin Salahadin Abdulla med flera/Bundesrepublik Deutschland, förenade målen C-175/08, C-176/08, C-178/08 och C-179/08, dom av den 2 mars 2010, EU:C:2010:105, punkterna 67–76 (skyddets verksamhet, varaktighet och tillgänglighet, aktörer som ger skydd) ✓ Europadomstolen, K.A.B. mot Sverige, ansökan nr 886/11, dom av den 5 september 2013, punkterna 69 och 87 (aktörer som ger skydd) ✓ Europadomstolen, Salah Sheekh mot Nederländerna, ansökan nr 1948/04, dom av den 11 januari 2007, punkterna 147–148 (tillträde till skydd) ✓ Europadomstolen, N. mot Finland, ansökan nr 38885/02, dom av den 26 juli 2005, punkterna 163–164 (aktörer som ger skydd) ✓ Europadomstolen, Osman mot Förenade kungariket, ansökan nr 23452/94, dom av den 28 oktober 1998, punkterna 115–116 (skyddets verksamhet)
Nationell lagstiftning	Nationell rättspraxis

Internt skyddsalternativ

Rättsliga hänvisningar	Rättspraxis
<p>Artikel 8 i skyddsgrundsdirektivet</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Europadomstolen, A.A.M. mot Sverige, ansökan nr 68519/10, dom av den 3 april 2014, punkterna 66–75 (säkerhet i en del av ursprungslandet) ✓ Europadomstolen, K.A.B. mot Sverige, ansökan nr 886/11, dom av den 5 september 2013, punkterna 80–85 (tillträde till en säker del av ursprungslandet, rimlighet för bosättning) ✓ Europadomstolen, D.N.M. mot Sverige, ansökan nr 28379/11, dom av den 27 juni 2013, punkterna 57–59 (säkerhet i en del av ursprungslandet, rimlighet för bosättning) ✓ Europadomstolen, S.A. mot Sverige, ansökan nr 66523/10, dom av den 27 juni 2013, punkterna 56–58 (säkerhet i en del av ursprungslandet) ✓ Europadomstolen, M.Y.H. med flera mot Sverige, ansökan nr 50859/10, dom av den 27 juni 2013, punkterna 68–73 (rimlighet för bosättning) ✓ Europadomstolen, Sufi och Elmi mot Förenade kungariket, ansökan nr 8319/07 och 11449/07, dom av den 28 november 2011, punkterna 249 och 265–296 (tillträde till en säker del av ursprungslandet, rimlighet för bosättning) ✓ Europadomstolen, Salah Sheekh mot Nederländerna, ansökan nr 1948/04, dom av den 11 januari 2007, punkterna 140–148 (släktbeskydd, personliga omständigheter) ✓ Europadomstolen, M.K.N. mot Sverige, ansökan nr 72413/10, dom av den 27 juni 2013, punkterna 35–44 (religiös tillhörighet, personliga omständigheter)
Nationell lagstiftning	Nationell rättspraxis

Kontakta EU

Besök

Det finns hundratals Europa direkt-kontor i hela EU. Hitta ditt närmaste kontor: https://europa.eu/european-union/contact_sv

Telefon eller mejl

Tjänsten Europa direkt svarar på dina frågor om EU. Kontakta tjänsten på något av följande sätt:

- Ring det avgiftsfria telefonnumret 00 800 6 7 8 9 10 11 (en del operatörer kan ta betalt för samtalet).
- Ring telefonnumret +32 22999696.
- Mejla via webbplatsen (https://europa.eu/european-union/contact_sv).

EU-information

På nätet

På webbplatsen Europa finns det information om EU på alla officiella EU-språk (https://europa.eu/european-union/index_sv).

EU-publikationer

Ladda ned eller beställ både gratis och avgiftsbelagda EU-publikationer (<https://publications.europa.eu/sv/publications>). Om du behöver flera kopior av en gratispublikation kan du kontakta Europa direkt eller ditt lokala informationskontor (https://europa.eu/european-union/contact_sv).

EU-lagstiftning och andra rättsliga handlingar

Rättsliga handlingar från EU, inklusive all EU-lagstiftning sedan 1952, finns på alla officiella EU-språk på EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>).

Öppna data från EU

På EU:s portal för öppna data (<http://data.europa.eu/euodp/sv>) finns dataserier från EU. Dataserierna får laddas ned och användas fritt för kommersiella och andra ändamål.

Europeiska unionens
publikationsbyrå